

ທຳໄນ? ມານຸ່ຍໍ ຕ້ອງປັບປຸງຮອມ

ນາງອອພຈນີ້ ກຣດວຸແມືສີລ

“หนังสือเดือนนี้แจกเป็นธรรมทาน
ในวาระครบอบันดลถ่ายวันเกิด ๖๐ ปี
อาจารย์ณรงค์พจน์ ทรงวุฒิศิล
พ.ศ. ๒๕๕๕”

ขอ้อมอุทิศบูชาส่วนกุศลให้
บิดา มารดา อุปัชฌายอาจารย์
ผู้มีพระคุณทั้งหลาย
รวมทั้งเหล่า เทพพรหม ที่คุ้มครองรักษา
และเจ้ากรรมนายเวรทั้งหลาย

Dhammaintrend ร่วมเผยแพร่และแบ่งปันเป็นธรรมทาน

คำนิยม

ทำไม่สนุกย์ต้องปฏิบัติธรรม...เป็นคำตามที่ก่อนที่
ผู้จะไปปฏิบัติธรรมก็สังสัยและถามอยู่ในใจมาตลอดว่าเข้า
ไปปฏิบัติธรรมกันทำไม และทำไม่ต้องไปปฏิบัติธรรม ไปนั่ง
ยุบหนอ...พองหนอ...ซ้ายย่างหนอ...ขวา_y่างหนอ...ทำอะไร
ก็ดูซ่าๆ เนินนาบ มันคืออะไร เขาทำอะไรกันแน่ ผู้เชื่อว่า
ความสังสัยนี้มีใช่มีผู้คนเดียว พระคพวากเพื่อนฝูงและคน
อื่นๆ อีกหลายคนก็คงสังสัยเหมือนผู้เหมือนกัน และผู้ก็
เชื่อว่าคนส่วนใหญ่ที่ยังไม่ได้ไปปฏิบัติธรรม ยังไม่เคยไปเจริญ
สติ ยังไม่เคยไปปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน บางคนเลยๆ บาง
คนมองดูเป็นเรื่องตลกขบขัน บางคนอาจจะเย้ยถกถาน แต่
มีอีกหลายคนที่ไปประพฤติปฏิบัติธรรมมาแล้วบอกว่าดี...ดี
ทำอะไรมีสติขึ้น ไม่โกรธง่ายไม่เกลียดมาก ไม่ทุนทุราย
จิตนิ่งมากขึ้น รู้สึกมีความสุขไม่ทุกข์เหมือนเก่า ชีวิตดีขึ้น
แก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตได้ไม่ว่าจะเป็นปัญหาครอบครัว
หน้าที่การงาน ปัญหานี้สินต่างๆ ทุเลาเบาบางไปได้หมด
เป็นปรากฏการณ์แห่งชีวิตที่ไม่เคยมี ไม่เคยได้สัมผัสมาก่อน
มีตราศิลปินนักธุรกิจและคนดังๆ ก็เห็นไปปฏิบัติธรรมกัน
เยอะ ออกทีวีหนังสือพิมพ์กันและว่าชีวิตดีขึ้น ทุกสิ่งทุก
อย่างเปลี่ยนแปลงในแนวทางที่ดีขึ้น...และแต่ละคนก็ทุกข์
แสนสาหสماก่อนทั้งนั้น ได้การปฏิบัติธรรมนี้และแก้ทุกข์
แก้ปัญหาได้แบบจีรังยั่งยืน

ผมก็เป็นคนหนึ่งที่สนใจศึกษาและปฏิบัติในเรื่องนี้ ก็ผ่านมาหลายที่หลายสำนักหลายอาจารย์ แต่ละที่แต่ละแห่งมีเป้าหมายเดียวกัน แต่แนวทางวิธีอาจแตกต่างกัน แต่จะถูกกับอุปนิสัยของครหรือไม่นั้นก็แล้วแต่บุญแต่รวมของแต่ละคน อันนี้ไม่ว่ากัน แต่ผมได้เคยมาปฏิบัติธรรมที่วัดวิเวก อาศรมกับอาจารย์ณรงค์จน ท่านเป็นผู้ควบคุม大局แลให้การศึกษาอบรมตลอด 5 วัน 5 คืน ด้วยความทุ่มเทเอาใจใส่อย่างจริงจังไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย เสียสละเพื่อภารกิจที่สำคัญนี้ชนิดที่ผมเห็นแล้วยังอึ้งและทึ่งในความทุ่มเทของท่าน ที่สำคัญท่านมีวิธีการเรียนการสอนการปฏิบัติที่ไม่เหมือนใครในที่ไหนๆ ที่ผมเคยเห็นมา ท่านเข้าใจในอุปนิสัยและจิตใจของผู้ปฏิบัติของแต่ละคน ควรจะสอนแบบไหนอย่างไร ทึ้งใจให้ความรู้ ความเข้าใจไม่เบื่อหน่าย ท่านใช้วิธีการชี้ชักการเรียนการสอน กระชับการปฏิบัติจากเบาไปหางัก ทึ้งระยะเริ่มต้นระยะกลางและระยะสุดท้ายเป็นไปด้วยความรื่นเริงบันเทิงในการปฏิบัติธรรม มีการแสดงยกตัวอย่างอุปมาอุปมาสัยให้เห็นเป็นรูปธรรมถึงโลก โกรธ หลง...จิต...สติ...และอื่นๆ อีกหลายเรื่องหลายอย่างที่น่าตีตามตีนตามตีนแต่ก่อการเรียนการปฏิบัติ ขนาดผมเป็นนักสอนนักบรรยายคนหนึ่งต้องขอควรจะท่านว่าท่านสุดยอด... และท่านไม่เหมือนใครในวิธีการ

จากสิ่งที่ท่านได้ปฏิบัติด้วยตัวของท่านเอง การฝึกการอบรมการสอนการบรรยายมาเป็นเวลานานกับผู้ปฏิบัติ รวมรุ่นแล้วรุ่นเล่าทั้งหนุ่มสาวคนเม่คุณแก่ระดับล่าง ระดับกลางระดับบนเป็นหมื่นๆ คน สั่งสมประสบการณ์ เห็นได้ด้วยดวงตาและปัญญาที่ทำนำมายาอุகล่าวเล่าความ เป็นหนังสือว่า **ทำไมมนุษย์ต้องมาปฏิบัติธรรม...** เป็นคำสอน ที่จะลุทะลวงหัวใจและข้อสงสัยของสาธุชนคนให้ธรรมได้ เป็นอย่างดี ทั้งในครก์ตามที่ไม่เคยสนใจในเรื่องการปฏิบัติ ธรรมเมื่ออ่านหนังสือเล่มนี้แล้วก็จะได้เข้าใจความเป็นไป แห่งมนุษย์และก็จะได้รู้ว่ามนุษย์เกิดมาทำไม เป้าหมายของ มนุษย์อยู่ตรงไหน ใช้ความรู้ร่วยวเงินทองเกียรติยศชื่อเสียง กระนั้นหรือ มีเงินมากๆ แล้วมีสุขุม遁ทุกข์จริงหรือ ไม่มีเงิน ไม่มีทองมีแต่ทุกข์ไม่มีสุขจริงหรือ มียศมีอำนาจหัวใจพองโตร ไม่มียศสิ่นอำนาจหัวใจห่อเหี้ยว...นอกจากนี้ยังมีอีกหลาย เรื่องหลายสิ่งสารพัดในจิตใจของมนุษย์ ดีใจ เสียใจ ผิดหวัง สมหวัง มีได้มีเสีย เคล้าเคลียอยู่ในจิตใจของมนุษย์ รายที่สุด มีอำนาจที่สุดก็มีสุขมีทุกข์ มีดีใจมีเสียใจมีผิดหวังสมหวัง มี ได้มีเสีย หนึ่นกันไม่พ้นทุกผู้ทุกนาม นี่แหลกคือสัจธรรมแห่ง ชีวิตมนุษย์ หากเราวิ่งหาแต่สิ่งที่ใจต้องการอย่างเดียวเรา จะเหนื่อย...เหนื่อยมากที่ทำตามใจสั่งมา ทำอย่างไรเราจะ ไม่เหนื่อยตามใจ เราจะไม่ทุกข์มากเมื่อมีสิ่งมากกระทบที่ใจไม่ ชอบ ชีวิตก็เป็นอย่างนี้แหลก อย่างที่ขาดล่าวไว้ว่า “**ใจ... ถ้าเราภักดิคุณไม่ได้ก็คือนายที่โหลดร้าย แต่ถ้าเรา ภักดิคุณได้ก็เป็นทางสู่ชื่อสัจธรรม**” ทั้งหมดถ้าเราไม่

มาปฏิบัติธรรมไม่มีทางทำได้หรอก จะบอกว่ารู้แล้วอ่านแล้วผมทำบุญให้บำเพ็ญอยู่แล้ว ผมว่าไม่ใช่และไม่ได้หรอกครับ ต้องมีคนฝึก ต้องมีคนสอน ต้องมีคนกำกับ ต้องมีคนให้แนวทางจึงจะไปสู่เป้าหมายได้อย่างถูกต้องเข้าที่เข้าทาง... อาจารย์ณรงค์จนชี้แนวทางเหล่านี้ไว้อย่างชัดเจนในหนังสือเล่มนี้ ซึ่งถือว่าเป็นคู่มือของมนุษย์ที่ใช้ได้ทุกผู้ทุกนาม

ผมอยากรู้ให้ทุกท่านได้อ่านแล้วบอกต่อ เท่านั้นยังไม่พอต้องไปปฏิบัติธรรมอย่างจริงจังด้วย

ใครไม่อ่านผมถือว่าเป็นเรื่องน่าเสียหาย

อ่านแล้วไม่ปฏิบัติผมถือว่าเป็นเรื่องน่าเสียใจ
และถ้าไม่อ่านและไม่ปฏิบัติด้วยแล้วผมถือว่าเสียชาติที่เกิดมาเป็นมนุษย์

ขอกราบคารวะอาจารย์ณรงค์จน์ด้วยความจริงใจ

นายวันชัย สอนศิริ

สมาชิกวุฒิสภา

11 กรกฎาคม 2555

คำนิยม

“**ทำไม่ต้องปฏิบัติธรรม**” เป็นคำตามที่คน(ที่คิดว่า
ตัวเอง) ดีพอแล้วยังคงสังสัยอยู่เสมอ คนดีพอแล้วหลายคน
สังสัยแต่ลองเปิดใจเข้าปฏิบัติธรรม แต่คนดีพอแล้วอีกหลายคน
คนก็ยังคงเข้าข้างตัวว่าดีพอแล้วอยู่เช่นนั้นเอง หนังสือเล่ม
นี้จึงเป็นอีกหนึ่งตัวช่วยที่จะทำให้พุทธศาสนาชนชั้นสังสัยหัน
หลายได้เข้าใจความจริงของชีวิตตนของมากยิ่งขึ้น

ทุกคนล้วน盼ารถนาความสุข เกลียดกลัวไม่ต้องการ
มีความทุกข์ ในความเป็นจริงคุณเลือกได้หรือไม่! หนังสือเล่ม
นี้มีคำสอนและยังมีข้อคิดเตือน ในอีกหลายแห่งมุมที่จะทำให้คุณ
“ยอมรับ” และ **“เข้าใจ”** ธรรมชาติของตัวคุณเอง ยิ่งไป
กว่านั้นเหตุผลที่ว่า **“ทำไมคุณจึงต้องปฏิบัติธรรม?”** ยังมี
อยู่อย่างละเอียดในหนังสือเล่มนี้ ขอกราบอนุโมทนาบุญกับ
อาจารย์ณรงค์จน ทรงวุฒิศิลและคณะผู้ช่วยทุกท่านที่มี
ความตั้งใจในการให้ธรรมะเป็นทานในครั้งนี้

สำหรับตัวกึกของตั้งแต่มีโอกาสได้เข้าครอร์สของ
อาจารย์ กึกรู้สึกว่าตัวเองมีความเข้าใจในการปฏิบัติมากขึ้น
โดยเฉพาะความรู้พื้นฐาน ที่อาจารย์ได้เมตตาอบรมสั่งสอน
เป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้กึกมีความก้าวหน้าและไม่รู้สึกว่าตัว
เองปฏิบัติวนอยู่ในอ่างอีกต่อไป กึกต้องขอกราบทขอบพระคุณ
อาจารย์เป็นอย่างสูงที่ได้ให้ธรรมะอันล้ำค่าอันมีประโยชน์เป็น
อย่างยิ่งกับชีวิตของกึกค่ะ

ท้ายที่สุดนี้เป็นในวาระครบรอบวันคล้ายวันเกิด 60 ปี ของอาจารย์ กิ๊กขอบอกว่าเราคุณพรเศศรี รัตนเตรียมและผลบุญทั้งมวลที่อาจารย์ได้สร้างมา จะเป็น พลวปัจจัยให้อาจารย์เจริญด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธรรมสาร នနสารสมบัติและเดินทางถึงที่สุด แห่งทุกข์คือมรรคผลนิพพานในปัจจุบันชาติหรือโดยเร็ว ที่สุดเทอญ

มยุริญ ผ่องผุดพันธ์ (กิ๊ก)

11 กรกฎาคม 2555

คำนำ

คณะลูกศิษย์ได้จัดทำหนังสือ “ทำไม่มุ่งยัต้องปฏิบัติธรรม” จากการสอนธรรมะของอาจารย์ณัทธ์มงคล ทรงวุฒิศิล เปื่อเผยแพร่ธรรมะอันมีค่า และมุ่งให้ความรู้ที่เป็นจริงและถูกต้อง ของธรรมะ ที่ไม่ใช่เรื่องใกล้ตัว หรือเป็นเรื่องที่จำกัดอยู่เฉพาะ ในวัด ในสำนักปฏิบัติธรรมเท่านั้น แต่ธรรมะเปรียบเสมือนเป็น เพื่อนสนิท เป็นคู่มือและเป็นตัวช่วยในการใช้ชีวิตของผู้อ่านได้ ในทุกสถานการณ์ และในการดำรงชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย ให้มี สันติสุข และความร่มเย็น

หนังสือเล่มนี้ได้จัดทำในวาระครบวันคล้ายวันเกิด 60 ปี ของอาจารย์ณัทธ์มงคล ทรงวุฒิศิล ซึ่งเป็นอาจารย์ที่เคารพยิ่ง ของบรรดาศิษย์ โดยท่านได้ตั้งปณิธาน ที่จะช่วยเหลือสั่งสอน เหล่าศิษย์และบุคคลทั่วไปให้มีทางตาเห็นธรรม และได้เผยแพร่ ธรรมะที่ดีงามและถูกต้องขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในตลอดชีวิตของท่าน คณะลูกศิษย์หวังว่าหนังสือเล่มนี้จะ เป็นแรงบันดาลใจให้ผู้อ่านมีความฝึกใฝ่และเห็นคุณค่าในธรรม และเป็นประโยชน์แก่ท่านบ้างตามสมควร

คณะลูกศิษย์

1 กรกฎาคม 2555

สารบัญ

หน้า

บทนำ.....	๑๔
เหตุให้เราต้องมาปฏิบัติธรรม.....	๑๙
ทุกสิ่งมีสองด้านเสมอ.....	๒๓
ธรรมะแท้จริงคืออะไร.....	๓๓
นิสัยของธรรมะ.....	๓๔
วงจรที่ครอบงำวิถีชีวิตมนุษย์.....	๓๘
ทำไม? จึงต้องมีความสุขและความทุกข์.....	๔๒
สมการแห่งบุญและบาป.....	๔๗
บัญชีบุญ บัญชีบาป.....	๕๑
มนุษย์ทุกคนล้วนมีอิฐชาติ.....	๕๑
มนุษย์สับสน เพราะไม่เข้าใจเหตุและผล.....	๕๖
ลิขิตเป็นของพื้นแต่จะตาชีวิตเป็นของเรา.....	๕๘
มนุษย์สร้างบุญเพื่อล้างบาปได้หรือไม่.....	๖๑
อยากรักษาสุขต้องยอมรับความทุกข์.....	๖๒
ความทุกข์ทำให้ความสุขสมบูรณ์ขึ้น.....	๖๖
สมดุลชีวิต สมดุลธรรม.....	๗๒

ทำไม? มนุษย์ ต้องปฏิบัติธรรม

คิดคิดดูใคร่ครวญชวนสั้นเวช
เพราความหลงเป็นเหตุให้ยึดถือ
เอาตัวเราเป็นเราฝึกจะพื่อ
ไฟลุกสืบเผาจิตไม่คิดกลัว.....

เดี่ยว กีศก...เดี่ยว กีสุข...เดี่ยว ทุกข์หนัก
เดี่ยว กีรัก เดี่ยว พะวง เดี่ยว หลงให้หล
เดี่ยว กีกรด...เดี่ยว กีเกลี้ยด...เดี่ยว เสียใจ
เดี่ยว อลาลัย เดี่ยว กีซัง ไม่ยั่งยืน.....

ความนึกคิดชั่วๆ มีจริงหรือ
หลงยึดถือตัวตนจึงหวั่นไหว
มีตัวเราของเรามัวเม้าไป
กอดกอดไฟหมายว่า สุขทุกข์ทั้งเพ...

อันสุขทุกข์อยู่ที่ใจไม่ใช่หรือ
ถ้ายึดถือ ก็เป็นทุกข์ไม่สุกใส
ไม่ยึดถือ ลงบสุขไม่ทุกข์ใจ
เราอยากรู้ความสุขหรือทุกข์กัน.....

“นิรนาม”

มนุษย์ผู้เป็นปุถุชนส่วนใหญ่ ยอมชมและปลื้มเวลาทั้งชีวิต เพื่อขวนขวยแสวงหาสิ่งที่ตนคิดว่าคือ “ความมั่นคง อันแท้จริง” นั้นก็คือ ความร่ำรวยในทรัพย์สินเงินทอง ด้วยหลงเข้าใจไปว่า มันจะเป็นสิ่งที่สามารถสร้างเสถียรภาพให้กับชีวิตของตัวเองได้ตลอดจนครอบครัวและบุตรหลานได้จริงอยู่ที่เงินทองสามารถซื้อหามาได้ในแบบทุกสิ่งที่พึงพอใจและปราณนา และพอได้มานแล้วก็ให้รู้สึกเป็นสุขอิ่มอุดมใจ กับการดำเนินชีวิตไปในแต่ละวันพร้อมอุปกรณ์อำนวยความสะดวกจากครอบครัว สารพัดชิ้นหักคิดให้ถ่องแท้จริงๆ แล้วเราจำเป็นต้องหาเงินไปแลกเพื่อให้ได้มันมา ใช่ว่าจะไปค่าว่าเอามาขายฯ ง่ายๆ โดยไม่ต้องแลกกับอะไร ดังนั้น

“เงินจึงเป็นเพียงแค่ตัวกลางในการแลกเปลี่ยน เท่านั้น ความสามารถของเงินหรือศักยภาพของเงิน มีเพียงระดับหนึ่ง อย่าหลงว่าทรัพย์สินเงินทองเป็นพระเจ้า เป็นแก้วสารพัดนิยม”

แท้จริงแล้ว เงินซื้อทุกสิ่งทุกอย่างไม่ได้ ซื้อให้เราไม่เลือกใจ ไม่ทุกข์ไม่ได้ หรือเอาเงินไปซื้อให้ทุกคนรักเรา เราถูกซื้อไม่ได้ แม้เรา มีทรัพย์สินเงินทอง มีความร่ำรวยแล้ว เราถูกยังทุกข์ เราอยังพบเจอคนเกลียดชัง เราอยังมีความผิดหวังและสูญเสียอยู่

มนุษย์ทุกคนที่เกิดมา สิ่งที่เป็นข้อแตกต่างกันระหว่างคนจนกับคนรวย คือความแตกต่างกันในการมีทรัพย์สิน

ทำไม...?

มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

เงินทองเท่านั้น คนรวยบางคนทำตัวไว้ประโยชน์ต่อโลกและสังคม เขากลายเป็นคน “ไร้ค่า” หากเทียบกับคนจนบางคนที่ทำประโยชน์ เขากลับกลายเป็นคน “มีค่า” ดังนั้นค่าของความรวย ความจน จึงไม่สามารถใช้วัดคุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์ได้

ธรรมชาติของวิถีแห่งความเป็นมนุษย์ ล้วนต้องมีทั้งสุขและทุกข์คลุกเคล้าเจือปน ต่อให้เป็นคนรวยผู้ดูเหมือนจะเปี่ยมสุข ก็หาได้ปราศจากทุกข์โดยสิ้นเชิงแล้ว คนจนอาจถูกใจรัตต์อิครเดียวฉันท์ซิงซั่ง แต่คนรวยเองก็อาจมีคนเกลียดชังอยู่ในน้อย เช่นกัน คนจนอาจต้องผิดหวังสูญเสียบ่อยครั้ง แต่คนรวยก็ยังต้องมีความผิดหวังและสูญเสีย เช่นเดียวกัน อันแก่นแท้ของมนุษย์เรานั้น ไม่ว่าจะอยู่ในสภาพไหน หากพินิจพิจารณาไป ก็มิได้แตกต่างกันเลย

ทำไม...?
มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

ทุกคนมีข้อเท็จจริงที่เสมอ กัน มีสิ่งที่เหมือนกันคือ ไม่อาจพ้นความทุกข์ พ้นคนเกลียดชัง พ้นความผิดหวัง สูญเสียไปได้ และเมื่อมองไปทั้งองค์รวมของชีวิตแล้วใช่รึ ก็หมายมีผู้ใดพ้นการเกิด การแก่ การเจ็บ และสุดท้ายก็ความ ตายไปได้เลย

ด้วยเหตุนี้ มนุษย์ทุกคนที่คือกำเนิดเกิดมา จึง ล้วนมีหน้า ที่ต้องฝ่าฟันความรู้ แสวงหาปัญญา หรือหาสิ่งที่เรียกว่า “**คุ้มือ มนุษย์**” ไว้พกพา ทั้งนี้เพื่อไว้ใช้เป็นเข็มทิศและเครื่องนำทาง แห่งชีวิตนั่นเอง

ถ้าเราเจอลิ่งเหล่านี้และเราสามารถมีคุ้มือในการ บริหารจัดการ หมายถึง การรู้จักติดต่อ (Contact), ดูแล (Take Care), บริการ (Service) กับความทุกข์ กับคนเกลียดชัง กับความผิดหวังและสูญเสีย กับความเจ็บไข้ได้ป่วย หรือแม้แต่ ความตายที่คือคลานเข้ามาได้ คุ้มือนี้จึงมีความสำคัญเสียยิ่ง กว่าทรัพย์สินเงินทองใดๆ และนี่คือที่มาว่า...

ทำไม...?

มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

“ทำไมมนุษย์ต้องมาปฏิบัติธรรม?”

เพราการที่มนุษย์มาปฏิบัติธรรม เพื่อจะเรียนรู้หาความรู้และปัญญาที่แท้จริง และถูกต้องตามธรรมชาติ สิ่งที่ได้จากการเรียนรู้นี้จะกลายมาเป็นคู่มือ และช่วยในการดำรงวิถีชีวิตแห่งความเป็นมนุษย์ได้ เมื่อต้องเจอกับความทุกข์ กับคนเกลียดชัง กับความผิดหวังสูญเสียและเมื่อต้องเจอกับการแก่ เจ็บ และตาย ...ในที่สุด...นั่นเอง

ทำไม...?
มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

“....ตามรู้ก็ราธ รู้แต่ในกั้งนองต้า
 //ต้าก็ต้องเราใน//ต่ากัน
 //ต่ากະเดือน//ต่ากະปี จะต้องเจอกันกั้ง
 ผิดหวัง||และกั้งสูญเสีย
 เราจะจัดการในกั้งน่านี้ยังไง...?
 เราได้เดยเรียนรู้ในม
 เราคุณไม่ได้เรียนรู้ เราคุณไม่ได้ทำ ตามที่ใจ ...”

 ทำไม...?
 มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

เหตุใดเราต้องมาปฏิบัติธรรม

ทำไม่มนุษย์ทุกคนต้องมาปฏิบัติธรรม ธรรมะมีคุณค่า มีความสำคัญกับวิถีชีวิตอย่างไร ที่อยากรู้ขอแบ่งปัน ความรู้ที่ได้ทุ่มเทฝึกมาบอกให้ทุกคนได้รู้ว่า “ธรรมะ คือ ธรรมชาติ ธรรมชาติ คือ สิ่งธรรมชาติที่เป็นจริงและถูกต้อง ที่มีอิทธิพลต่อชีวิตของมนุษย์โลกทั้งหลาย” นี่คือ สิ่งจำเป็นที่เราจะต้อง มาเรียนรู้ธรรมะ มาเรียนรู้ธรรมชาติ เรียนรู้สิ่งธรรมชาติที่เป็นจริงที่เกิดขึ้นกับวิถีชีวิตของมนุษย์เรา ผู้ซึ่งชอบนักที่จะเรียนรู้ ฝึกความรู้และปัญญาจากสิ่งต่างๆ ที่อยู่นอกตัว ยิ่งเรียนรู้ ก็ยิ่งแต่กذاเป็นบานในทิศทาง “ข้าอกอก” ออกไปนอกรสโลก ไปสู่ดวงจันทร์ ดาวอังคาร ดาวพฤษศาสตร์ อันเป็นสัญญาณบอกให้เรารู้ว่า การมองย้อนกลับเข้ามามาทำความรู้จักกับตัวเอง รู้ธรรมชาติที่เป็นจริงของตัวเราเองยิ่งลดน้อยถอยลงไปทุกที และเช่นนี้ เมื่อถึงคราวชีวิตต้องเผชิญกับสิ่งผิดหวัง สิ่งสูญเสีย เราจะจัดการกับมันได้อย่างไร? เพราะอะไร?... เพราะเราไม่ให้ความสำคัญต่อการ “เตรียมการเรียนรู้”..ไม่ลุะเวลา...ที่จะมองย้อนกลับเข้ามายังตัวเรา...เพื่อ “ทำความเข้าใจ”

มนุษย์ที่อ้างว่ามีความรู้ มีปัญญาความพยายามแต่ทำไม่เมื่อเจอกับความทุกข์ก็เลี่ยงใจและร้องให้ เจอความสุขก็ดีใจ เจอคนเกลียดชังก็อดอ้อไม่พ่อใจ เจอความผิดหวังก็ยังพิริ่งฟิ้ร์รำพัน ยอมรับไม่ได้กับสิ่งที่สูญเสียและผิดหวัง นี่คือสิ่งที่มนุษย์ทุกคน อาจจะมีปัญญาที่รู้สิ่งที่อยู่นอกตัว แต่ปัญญาที่เราเรียน

รู้เข้ามาสู่ความเป็นจริงที่เป็นธรรมชาติภายในวิถีชีวิตของเรา กลับไม่ได้เรียนรู้อย่างแท้จริง สิ่งนี้จึงเป็นสิ่งที่ตอกย้ำความ จำเป็นของมนุษย์หรือเป็นหน้าที่สำคัญของมนุษย์ทุกคน ที่ควรจะเรียนรู้..... สิ่งที่เป็นธรรมชาติ...เป็นจริง...และ... ถูกต้อง ที่มีอิทธิพลครอบงำในวิถีชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย คือ ความทุกข์ที่ทำให้เราต้องร้องไห้เสียใจ คนเกลียดชังที่ ทำให้เราต้องอึดอัดทุนทุราย ความสูญเสียที่ทำให้เราต้อง พิริ่พิโตรำพันและพรมามตัวเองแต่่ว่า

“ทำไมฉันต้องทุกข์”

“ทำไมฉันต้องผิดหวัง....เสียใจ”

“ทำไมฉันต้องมีแต่การสูญเสีย”

“ทำไมฉันต้องเจอโรคร้าย ที่ไม่อยากเป็น”

“ทำไมชีวิตฉันจึงโชคร้ายอย่างนี้”

นี่คือปัญหาที่มนุษย์ผู้มีปัญญาแต่ในทางโลกจะไม่ สามารถหาคำตอบให้กับตัวเองได้และเป็นคำตามที่จะคาดให้ ลงสัย วนเวียนไม่รู้จักจบสิ้น....

ต่อให้มีปัญญาที่จะเรียนรู้และเข้าใจชีวิตอยู่บ้าง.. แต่ปัญญาที่เราเรียนรู้เข้าใจตัวเอง ในธรรมชาติที่เป็นจริงและ ถูกต้องแห่งวิถีชีวิตของเรากลับไม่ได้เรียนรู้เข้าใจอย่างแท้จริง

ทำไม...?

มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

และมนุษย์โดยส่วนมากมักจะมีปัญญาที่เรียนรู้เข้าใจชีวิต
แต่เพียงด้านเดียว เจօความสุขก็หลงตீโจ-หัวเรา เจօความ
ทุกข์ก็หลงเสียใจ-ร้องไห้ เราไม่มีปัญญาที่จะเป็นอิสระจาก
ความสุขความทุกข์โดยไม่เปหลงยึดติดกับความสุขและทุกข์นั้น

ในความเป็นจริงแล้ว วิถีชีวิตตามธรรมชาติของเรา ต้อง¹
เจօทุกสิ่งทุกอย่าง ที่มีสองด้านเสมอ ไม่ว่ามนุษย์คนนั้นจะอยู่
ในสถานะใด ไม่ว่าจะรำรายเป็นเศรษฐี มียศถาบรรดาศักดิ์
อำนาจวาสนามากแค่ไหน และก็เป็นธรรมชาติของมนุษย์ทุก
คนอีกเช่นกัน ที่เมื่อเกิดมาแล้วต้องมีสุข-มีทุกข์ มีรัก-มีซัง²
มีสมหวัง-ผิดหวัง มีได้-มีเสีย เราจะต้องมีความบุญต่อธรรม
ให้สองอย่างนั้นเสมอ กัน เพราะนี่คือความจริงที่มนุษย์ไม่
สามารถต่อต้านและขัดขืนได้ เป็นวิถีชีวิตที่มนุษย์ทุกคนจะ
ต้องเดินผ่านไปให้ได้ก่อนถึงวาระสิ้นสุดแห่งวงจรชีวิต

ชีวิตมนุษย์ไม่ต่างอะไรมากับเหริยณูสองด้าน การดำเนินชีวิตไปในแต่ละวันก็ไม่ต่างอะไรมากับการโynเหริยณูขึ้นฟ้า ต่อให้โynมันขึ้นไปด้วยความมุ่งหวังที่ดีอย่างเต็มเปี่ยมเพียงใด ก็คงไม่สามารถกำหนดให้เหริยณูหงายօคมาเพียงหน้าเดียว ตลอดทุกครา เช่นเดียวกับกาลเวลาที่ยังต้องมีทั้งกลางวันและกลางคืนเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ ดังนั้นวิถีชีวิตของเราเองก็ต้องมีทั้งความสุขและความทุกข์คละเคล้ากันไปอย่าง...

...เป็นธรรมชาติ

เป็นธรรมชาติ

และ...เป็นจริง

ทำไม...?

มนุษย์ต้องปฏิรรัม

ทุกสิ่งมีสองด้านเสมอ

ทุกสิ่งมีสองด้านเสมอ เช่นเดียวกับวิถีชีวิตของมนุษย์ ที่มีทั้งดีและชั่ว บุญและบาปในตัวของมนุษย์ เพราะตัวเรา ไม่สามารถคิด บูด และทำดี ให้หมดเวลา เรามีโอกาสคิด บูด และทำผิดได้ จะนั้นจึงเป็นหน้าที่ของมนุษย์ที่จะต้อง ค้นหาและเรียนรู้ ข้อบกพร่องไม่ดีที่เป็นสิ่งผิดของตนเอง เพื่อ “ยอมรับ” และ “แก้ไข” แต่ถ้ามนุษย์คนไหน ไม่ยอมรับ ไม่หมั่นเพียรตรวจสอบค้นหาความผิดของตนเอง และแก้ไข ให้เป็นความดี ผิดนั้นก็จะฝัง根柢 จนกลายเป็นโภช มหาันต์ของมนุษย์ผู้นั้น

ทำไม...?
มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

ฉะนั้นก่อนการที่เราจะตัดสินว่า ใครเป็นคนดีหรือเลว ได้อย่างยุติธรรมนั้น เราควรจะมองทั้งสองด้าน หมายถึง การที่เราต้องไม่มองอะไรแต่เพียงด้านเดียวที่ไม่ดี ให้หาด้านดีของเข้าให้เจอด้วย

เปรียบเสมือนร่างกายมนุษย์นั้นมีสองด้านคือ ด้านหน้าและด้านหลัง เราอาจมองเห็นคนอื่นได้ทั้งสองด้านเต็มร้อย แต่เรามองเห็นตัวเองด้านหน้าได้เพียงด้านเดียว ซึ่งคือ เป็นเพียง “ครึ่งเดียว” ของตัวเรา ถึงกระนั้นแล้วก็ยังไม่ครบทั้งครึ่งหนึ่งอยู่ดี เพราะเราอย่างไม่สามารถมองเห็นอวัยวะบางอย่างที่เลยพื้นสายตาไปได้ อาทิตย์มุก ลูกตาหรือใบหน้าของเรา ต่อให้ส่องกระจกก็แล้ว ภาพที่ออกมาก็หายใจไม่จริงไม่ จะเป็นภาพที่กลับกันจากซ้ายเป็นขวา ขวาเป็นซ้าย ไม่ใช่ของจริง ลองสังเกตสิว่า หากเราหันหน้าหนังสือเข้าหากกระจากตัวหนังสือที่ปรากฏในกระดาษบนนั้นจะทำให้ผิดเพี้ยนอ่านเข้าใจได้ยาก นี่คือสาเหตุที่เราจำเป็นต้องให้ความยุติธรรมกับทุกสรรพสิ่งด้วยการมองให้เห็นครบทั้งสองด้าน แล้วนำมาวิเคราะห์อย่างยุติธรรม

เราอยากได้สิ่งที่远离จากคนอื่นมา เราต้องรู้จักให้เขาก่อน

อยากรู้เรา
อยากรู้เรา
อยากรู้เรา
อยากรู้เรา

เราต้องรู้เรา
เราต้องรู้เรา
เราต้องรู้เรา
เราต้องรู้เรา

อาจารย์ พัทธพจน์ ทรงวุฒิศิล

ทำไม...?
มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

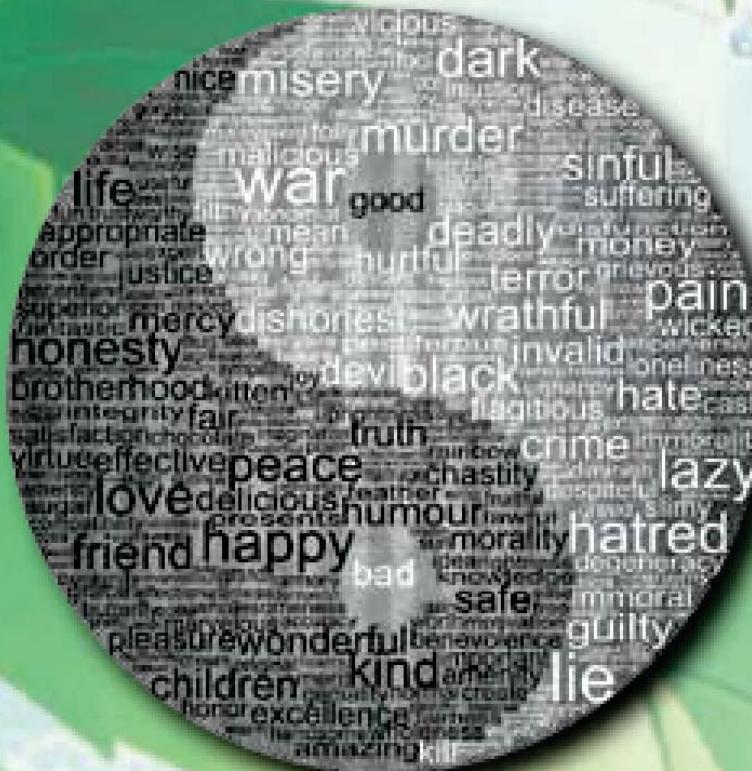
ມຸນຸບຍໍ່ໃນສ່ວນໃຫຍ່ມັກຈະມອງເຫັນຈຸດດຳທີ່ມີພື້ນຖ່າ
ເປົ້າຢູ່ເລື້ອງເລື້ອງ ໃຫ້ນ້ຳກຮະດານໜ້າວ ກິ່ງທີ່ພື້ນຖ່າໃນສ່ວນສຶ່ງ້າ
ນີ້ມາກກວ່າຈຸດດຳ ກາຣດຳຮັງຈິດຈົບຕົວຮ່ວມກັ້ນຂອງມຸນຸບຍໍ່
ວຍ່າງສິ້ນດີສຸ່ຂນິ້ນ ດຽວໃຫ້ຄວາມຮູ້ດີຮຽນຂອຍ່າງສມດຸລ
ກິ່ນຮະຫວ່າງກາຣທຳຄວາມດີ ແລະ ຄວາມຫຼົງຈວາງ້າ

ถึงแม้เราจะให้ความยุติธรรมในการมองทั้งดี และไม่ดี แต่การมองนั้นไม่ใช่ว่า เพียงเข้าทำผิดเพียงครั้งเดียวกลับ ทำลายล้างความดีที่เขาเคยได้ทำดีมาไว้แล้วทั้งหมด เปรียบ เสมือนมนุษย์ในส่วนใหญ่มักจะมองเห็นจุดดีที่มีพื้นที่ เพียงเล็กๆ ในหน้ากราดตาช乍ว ทั้งที่พื้นที่ในส่วนสีขาว นั้นมากกว่าจุดดี การดำรงวิถีชีวิตร่วมกันของมนุษย์อย่าง สันติสุขนั้น ควรให้ความยุติธรรมอย่างสมดุลกันระหว่าง การทำความดี และความชั่วของเขา

ทำไม...?
มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

ทำไม...

มนุษย์ต้องปฏิร้อม

และหากคิดตามกันมา ก็ย่อมเข้าใจแล้วใช่ไหมว่าสุดท้าย ไม่ใช่แต่ว่าเราจะอุตติภูมิกับทุกคน แม้แต่ตัวเรา ก็ยังมีอุตติภูมิ เองว่า ทำไม่ฉันทำไม่ได้ดังใจฉันเลย ทำไมถึงเป็นอย่างนี้ ทำไม ไม่เป็นอย่างใจฉันต้องการ

ฉะนั้นการที่มนุษย์จะมีสันติสุข มีความร่มเย็นเพียง พอก็จะอยู่ร่วมกับมนุษย์ผู้อื่นได้ มนุษย์ผู้นั้นจะต้องมีความ ยุติธรรม รู้จักที่จะมองทั้งสิ่งตีและไม่ตีของคนอื่น และรู้จัก **“ยอมรับ”** คนที่เป็นหัวหน้าก็ใช่เขาแต่มองเพียงสิ่งที่ลูกน้อง ทำผิดพลาด สิ่งตีๆ ที่เขาช่วยให้งานของเรางามมาก ลูกน้องก็ย่อม ต้องมี สิ่งสำคัญคือ เมื่อเป็นหัวหน้าแล้ว ต้องให้โอกาสคนเป็น ลูกน้องได้ **“แก้ไข”**

เช่นเดียวกับชีวิตคู่ คนที่รักและพึ่งพาใจในกันและกัน จนถึงขั้นที่อยากแต่งงานเป็นสามีภรรยานั้น มักมองข้ามใน สิ่งที่ไม่ตี และเลือกมองแต่ข้อดีกับสิ่งที่ตัวเองชอบในตัวของ อีกฝ่ายหนึ่งไป นั่นเป็นอีกเหตุผล ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดความ ไม่มั่นคงของชีวิตคู่ แท้จริงแล้ว การจะดำเนินชีวิตคู่ได้ตลอด รอบฝ่าย แต่ละฝ่ายต้องมองหาสิ่งที่ไม่พ่อใจและไม่ตีในตัวอีก ฝ่ายให้เจอ และเรียนรู้ที่จะ **ยอมรับและทนได้...** ว่านั่นเป็น ธรรมชาติของเรอหรือเขา

การมีชีวิตคู่คือการอยู่ร่วมกันไปตลอดชีวิต เราต้องแน่ใจ ว่า เราสามารถรับและทนได้ในสิ่งไม่ตีของกันและกันได้ จริงๆ ชีวิตคู่ส่วนใหญ่ที่หายร้างกัน ทั้งที่บางคู่อยู่ร่วมกันมา

นานนับสิบปี และมีลูกกันหลายคน โดยมากมักให้เหตุผลในการหย่าร่างว่า “**ทัศนคติไม่ตรงกัน**” แท้จริงแล้วเป็นลักษณะนี้คือความอึดอัดเบื้องหน่าย ที่ไม่ให้ แต่ไม่อยากทอกับสิ่งที่ไม่เดียวของอีกฝ่ายความเข้าใจในเรื่องนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ต้องการมีชีวิตคู่หรือคู่ชีวิตต้องพึงสังวรณ์ระวัง

มนุษย์ที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแท้จริง ก็ไม่ต่างจากมนุษย์ที่อยากกินพิษให้หวาน กินอ้อยให้เผ็ด ย่อมถือเป็นความหลงผิดของมนุษย์คนนั้นเอง มนุษย์ผู้ยอมรับกับธรรมชาติว่า พิษย่อมมีความเผ็ด อ้อยย่อมมีความหวาน จะไม่ทุกข์กับการที่กินพิษแล้วเผ็ด กินอ้อยแล้วหวาน เพราะเรารู้แล้วว่า **มันก็เป็นของมันอย่างนั้นเอง** แต่ที่ทุกข์เพราะยอมรับไม่ได้ว่ากินพิษแล้วมันต้องเผ็ด กินอ้อยแล้วมันต้องหวาน มันเป็นความผิดของคนผู้นั้นเอง ไม่ว่าสิ่งที่คิดอยู่จะถูกหรือผิด อ้อยก็ยังคงมีความหวาน ส่วนพิษก็ยังคงมีความเผ็ด ไปตามธรรมชาติของมันอย่างไม่เปลี่ยนแปลง มันแตกต่างกันตรงที่เรารับรู้ความจริง หรือเราหลงผิดรับรู้ในสิ่งที่ไม่เป็นความจริงมาต่างหาก

ทำไม...?

มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

“การที่มนุษย์จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขนั้น
นอกจากจะต้องประทับใจในข้อดี
ยังต้องรู้จักยอมรับและให้อภัยในข้อเสียของผู้อื่น
ให้เข้าใจมีโอกาสแก้ไข ปรับปรุง เพราะมนุษย์โดยส่วนใหญ่
ไม่มีใครรอ ก็ต้องการสร้างอุปสรรคปัญหาที่จะมาก่อให้
เกิดความทุกข์ยากลำบาก ในวิถีชีวิตของตนเอง”

ทำไม...?
มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

มนุษย์เรา.....

คิดผิด เรายังสามารถแก้ไข คิดให้ถูก ใหม่ได้
 พูดผิด เรายังสามารถแก้ไข พูดให้ถูก ใหม่ได้
 ทำผิด เรายังสามารถแก้ไข ทำให้ถูก ใหม่ได้
 “เราคิด พูด ทำ ใหม่ได้
 เพียงแต่เรายอมรับและแก้ไขความผิดนั้นหรือไม่”

ทำไม...?

มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

ธรรมะแท้จริงคืออะไร

มนุษย์บางคนที่ได้เคยเรียนรู้ธรรมะ และปฏิบัติธรรม อาจเข้าใจสับสนไปว่า ธรรมะเป็นเพียงคำสั่งสอนของพระพุทธองค์ที่ Jarvis ก่อให้ในพระไตรปิฎก แต่ในความเป็นจริงแล้ว มนุษย์ทั้งโลกควรจะได้ตระหนักรู้ว่า

“ธรรมะ คือธรรมชาติ”
และ “ธรรมชาติ คือ...สิ่งธรรมชาติที่เป็นจริง
...และ...ถูกต้อง”

ฉะนั้นเห็นเหมือนว่า วงศจรของธรรมชาติคือ มนุษย์เกิดแล้วต้องแก่ เจ็บและตาย มีสุข ทุกข์ รัก ชัง สมหวัง ผิดหวัง นี้ไม่ใช่สิ่งผิดปกติของมนุษย์ เป็นเรื่องธรรมชาติ ที่เป็นจริงและถูกต้อง

สิ่งที่เรามาปฏิบัติธรรมไม่ใช่เพื่อมาสร้างบุญกุศลเท่านั้น เพื่อสะเดาะห์เคราะห์แก้กรรม ให้กิจีชีวิตได้เปลี่ยนแปลงตื้อขึ้น หรือต้องการเห็นอธิษฐานของตนเอง เห็นนรก เห็นสวารค์ เห็นแสง เห็นสี เห็นโน่นเห็นนี่ หรือเพื่อให้จิตใจสงบนิ่งเป็นสماธิ ให้ร่างกายมีความสุขสบาย แต่เรามาเรียนรู้ธรรมะ เพื่อให้เราเกิดปัญญา ที่จะรู้ความจริงของธรรมชาติที่เกิดขึ้นในกิจีชีวิตของเรา

ทำไม...?
มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

นิสัยของธรรมะ

นิสัยของธรรมะเขามีความยุติธรรม เขาให้ความยุติธรรมกับมนุษย์ทุกคนในโลกนี้เสมอ กัน ไม่ว่าจะร่าเริงขนาดไหน มีศรับราศักดิ์ มีอำนาจจารชนขนาดไหน ก็พ้นจากธรรมชาติแห่งความเป็นจริงของตัวเราไม่ได้ พ้นจากการแก่ เจ็บ และตายไม่ได้ พ้นจากความทุกข์ ความเกลียดชัง ความล้มเหลวในชีวิตไม่ได้!

ฉะนั้นการที่เรามาปฏิบัติธรรม คือการที่เราได้มาเรียนรู้ปัญญาแห่งความเป็นจริงและถูกต้องเพื่อจะทำให้ใจของเราอยู่ในรับและมีความยุติธรรมกับธรรมชาติที่เป็นจริงของตัวเอง

ทำไม...?

มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

**“คนเรามักทุ่มเทใจให้กับความสุข
แต่เราเคยให้ความยุติธรรมกับความทุกข์ของเราร้างไหม ?**

**คนเรามักทุ่มเทใจให้กับคนที่รักเรา
แต่เราเคยให้ความยุติธรรมกับคนที่เกลียดชังเราร้างไหม ?**

**เราเคยเทใจให้กับความสมหวัง
แต่เราเคยให้ความยุติธรรมกับความผิดหวังของเราร้างไหม ?**

**เราเคยเทใจให้กับสิ่งที่ได้
แต่เราเคยให้ความยุติธรรมกับความสูญเสียร้างไหม ?”**

ทำไม...?
มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

ดังนั้นใครที่ไม่มีความยุติธรรมในวิถีชีวิตของตัวเอง ก็จะมีแต่ความทุกข์ จนแซ่อยู่กับความทุกข์และแก่ไขจัดการกับความทุกข์เหล่านั้นไม่ได้

บุคคลที่นับถือศาสนาพุทธ บางคนหลงเข้าใจว่า ธรรมะอยู่ห่างไกลตนเอง คนไม่มีบุญวาสนาบำรุงที่จะเข้าถึงพระธรรมหรือธรรมะได้ หรือเพราะตนนั้นยังเป็นคนติดโลก ยังมีความโลกโกรธ หลงอยู่ ยังฟุ่งซ่าน ยังอยากได้โน่นได้นี่ จิตใจไม่มีความสงบ ยังไม่นิ่ง จะนั้นพระธรรมหรือธรรมะคงห่างไกลกับวิถีชีวิตของตนเองมากมาย นี่คือสิ่งที่มนุษย์เข้าใจโดยไม่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง

บางคนก็มีคติว่า การปฏิบัติธรรมคือความงมงาย นาปฏิบัติธรรมแล้วจะได้สาระกับความเจริญก้าวหน้าในวิถีชีวิตได้อย่างไร

บางคนก็มีความกลัวในการมาปฏิบัติธรรม กลัวความทุกข์ยากทรมานในการปฏิบัติธรรม อย่างที่เคยพูดไว้ **มนุษย์**จะหนีอะไรก็หนีได้ แต่ไม่สามารถหนีความเป็นจริงของตัวเราเองได้ เพราะมนุษย์ทุกคนล้วนเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ

ทำไม...?

มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

ธรรมะ หรือ ธรรมชาติ คือสิ่งธรรมชาติที่เป็นจริงมีนิสัย
ยุติธรรม พ่อเราเกิดมาเป็นมนุษย์ ธรรมะหรือธรรมชาติ
ก็ตามติดมาให้ความยุติธรรม ไม่ว่าท่านจะเกิดมาเป็นคนจน
คนรวย จะเกิดมาพิการหรือสมประกอบก็ตาม เมื่อมีความ
สุขแล้วก็ต้องมีความทุกข์ มีคนที่รักเราย้อมมีคนที่เกลียด มี
ความสมหวังย่อมมีความผิดหวัง ไม่ว่าจะมีสถานภาพในการ
เป็นมนุษย์จะยิ่งใหญ่แค่ไหนก็ตาม เราสามารถบัญชีบุญและ
บาป เรายังต้องได้รับผลของมันเสมอ...กฎแห่งความเป็นจริง...
ของ “กฎแห่งกรรม”

ทำไม...?
มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

ทำไม่...?

มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

มนุษย์ทุกคนเกิดมา มีอิทธิพลของธรรมชาติ ที่ครอบงำวิถีชีวิตอยู่ 2 วงศ์

มนุษย์เราเกิดมา มีอิทธิพลของ 2 วงศ์ที่เป็นบวก และลบ ครอบงำอยู่เสมอ ไม่มีใครหนีพ้น เมื่อเกิดมาแล้ว ก็ต้องแก่ เจ็บ และสูญเสียกันไป เรายังสามารถช่วยเหลือรักษาได้ แต่เราจะจ่ายเงินเพื่อซื้อไม่ให้ความเจ็บป่วยนั้นเกิดขึ้นกับเรา ไม่ได้ หมอยังรักษาเรา ก็ช่วยเหลือกัน ยังไม่สามารถดูแลรักษา ตัวเอง ให้พ้นจากความเจ็บป่วยได้ เราเป็นคนธรรมชาติ รักษา ให้ตัวเอง ไม่เป็น แล้วจะรอดพ้นไปได้อย่างไร การเกิด แก่ เจ็บ ตาย คือธรรมชาติของวิถีชีวิตมนุษย์ทุกคน ไม่ใช่เฉพาะคนใน ศาสนาพุทธ แต่เป็นมนุษย์ทั่วโลก

มนุษย์มีทั้งบุญและบาป อีกและชั่ว ที่จะบันดาลให้เรามี ทั้งสุขและมีทั้งทุกข์ มีทั้งคนรักและมีทั้งคนเกลียด มีทั้งสมหวัง และทั้งผิดหวัง สิ่งนี้คือคือธรรมชาติของชีวิตมนุษย์ ทุกคน ที่เราหนีไม่พ้น

มนุษย์ทุกคนต้องยอมรับธรรมชาติของวิถีชีวิตโดยไม่มี เงื่อนไข หากมนุษย์คนไหนไม่ยอมรับธรรมชาติแห่งการดำรง ชีวิตของตนเอง ลองสมมติฐานว่า หากวันหนึ่ง เราเกิดไม่ขับถ่าย ไม่รับประทานอาหาร ไม่หลับนอน ไม่มีสิ่งเหล่านี้ในวิถีชีวิต เราจะเกิดปัญหาที่เป็นความทุกข์....

ทำไม...?
มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

คนที่จะมีวิถีชีวิตแห่งความสันติสุขและร่มเย็น ก็คือ การยอมรับในธรรมชาติสิ่งนี้ที่เข้าเกิดขึ้น และต้องยอมให้เข้าเกิดขึ้นได้ในวิถีชีวิตตนเอง เช่นตื่นเช้าขึ้นมาต้องเข้าห้องน้ำขับถ่าย หิว กิน เหนื่อยพัก ง่วงหลับนอน มานุษย์ จึงดำรงชีวิตได้อย่างปกติ เช่นเดียวกัน วิถีชีวิตมนุษย์เกิด นามีสุขก็มีทุกข์ มีคนรักก็มีคนเกลียดซัง มีสิ่งสมหวังก็มีสิ่งผิดหวัง มีสิ่งที่ได้แล้วก็มีสิ่งที่สูญเสีย เป็นวิถีชีวิตที่ต้องยอมรับให้เกิดขึ้น อย่างให้ทุกคนลองเปลี่ยนมุมมองความคิดใหม่ว่า “ฉันเกิดมาฉันทุกข์ได้นะ ฉันเกิดมามีคนเกลียดซังได้นะ ฉันเกิดมา มีความผิดหวังได้และสูญเสียได้นะ ฉันเกิดมา ฉันสามารถเจ็บป่วย สามารถแก่และสามารถตายไปจากโลกนี้เมื่อไหร่ก็ได้นะ”

ฉะนั้นจึงขอคำเตือนไว้ตรงนี้ว่า “เพราเราไม่รู้จักชีวิต เราจึงมีปัญหา กับชีวิต เรามาปฏิบัติธรรม ก็เพื่อมาเรียนรู้ วิถีชีวิต เมื่อเข้าใจวิถีชีวิต เรา ก็จะเลิกมีปัญหา กับชีวิตของ เราเอง” นี่คือสิ่งที่เป็นความจริง มีตัวอย่างของผู้ทรงคุณวุฒิ ระดับปริญญาเอก ท่านหนึ่งซึ่งเกษยณอยุגה แล้ว และได้เข้ามาปฏิบัติธรรม ท่านได้เปิดใจไว้ว่าความรู้ระดับปริญญาเอก ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้กับชีวิตท่านได้เลย ท่านบอกว่า สิ่งที่ท่านได้มารู้ในวัย 60 กว่าปี แล้ว ผ่านประสบการณ์ทำงานมาสามัญ เป็นอาจารย์สอน ในระดับมหาวิทยาลัย มีผลงานปรากฏอยู่ไม่น้อย

ทำไม...?

มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

ฉะนั้น มนุษย์เราต่อให้มีคุณวุฒิทางโลกในระดับใด
แต่หากจะเลยไม่มาเรียนรู้ทางธรรม ไม่มารับรู้ธรรมชาติ
อันแท้จริงของตนเอง ไม่มาเข้าใจความเป็นธรรมดากแห่ง^๑
วิถีชีวิต ชีวิตก็อาจจะประสบปัญหาชนิดที่หากทางออกไม่
ได้ โดยไม่มีความรู้ชนิดอื่นใดในโลกช่วยได้เลย !

ทำไม...?
มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

ทำไมมนุษย์เรา จึงต้องมีความสุข..และความทุกข์?

“ทุกคนเกิดมา มีความสุข ก็ต้องมีความทุกข์”

ทุกคนเกิดมา มีคนรัก ก็ต้องมีคนเกลียด

ทุกคนเกิดมา มีความสมหวัง ก็ต้องมีความผิดหวัง

ทุกคนมีสิ่งที่ได้ และมีสิ่งที่สูญเสีย.....”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ตรัสเป็นพระพุทธพจน์ว่า

“มนุษย์มีกรรม เป็นของของตน

มีกรรมเป็นทายาท มีกรรมเป็นกำเนิด

มีกรรมเป็นแผ่นธุ มีกรรมเป็นที่พึ่งพาอาศัย

เราทำกรรมอันใดไว้ เป็นบุญหรือเป็นบาป

เราจะได้รับผลของกรรมนั้นๆ อย่างแน่นอน”

ทำไม...?

มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

มนุษย์เป็นผู้กำหนดกรรมของตัวเอง ไม่ต่างกับพ่อแม่ที่ให้กำหนดลูกของตนเองมา มนุษย์สร้างกรรมที่กำหนดให้เขาก็เดมาอย่างนั้น มนุษย์เป็นทายาทแห่งกรรม ลูกๆ เป็นทายาทของพ่อแม่ มนุษย์สร้างกรรมอะไรไว้ ก็จะต้องเป็นทายาทผู้รับผลแห่งกรรมนั้นๆ **มนุษย์มีกรรมเป็นฝ่าพันธุ์ เราสร้างฝ่าพันธุ์ของเราไว้ เช่นไร เรายอมได้ฝ่าพันธุ์ เช่นนั้น** อุปมาดังการที่เราเป็นคนไทยยอมเกิดมาผ่านสีดำ 七大สีน้ำตาลกับผิวสีเหลืองขาวเป็นสิ่งที่เรามี เราไม่ใช่ฝ่าพันธุ์ของฝรั่งที่จะมี七大สีฟ้า ผนสีทอง เรา มีฝ่าพันธุ์ของการทำดียอมได้ดี ฝ่าพันธุ์ของการทำชั่วย่อมได้ชั่ว เรา มีสิ่งเหล่านี้เป็นที่พึงพาอาศัย เราได้บ้านนี้เป็นที่พึงพาอาศัย เราได้ร่มเงาของบ้าน ช่วยคุ้มครองให้เราพ้นจากడเด ลมฝน ทำให้เราสุขสบาย เรา มีมุ้งลวดช่วยป้องกันให้เราพ้นจากยุงและแมลงต่างๆ ที่จะมาทำร้ายเรา กรรมเป็นที่พึงพาอาศัยของเรา ฉะนั้นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้สอนย้ำให้เรารู้ว่า กรรมหรือการกระทำจะเป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์นั้นได้รับผลแห่งความดี ที่เป็นบุญกุศลและความชั่วที่เป็นบาปอุกฤษล

**...กฎแห่งกรรมก็เหมือนกันโครงทำดีมันจะกล้ายพันธุ์
เป็นชั่วหรือเป็นบาปไม่ได้....**

เช่นเดียวกันในฝ่าพันธุ์แห่งความชั่ว ก็ไม่สามารถจะกล้ายพันธุ์เป็นความดีได้ นี่คือกฎแห่งความจริง

ทำไม...?
มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

แม้แต่กฎแห่งวิทยาศาสตร์เองก็เป็นการสนับสนุนกฎแห่งกรรม ออาทิ ลูกเทนนิส แรงที่ป้าลูกเทนนิสไปกระแทกกำแพงจะเท่ากับแรงที่ลูกเทนนิสกระเด้งสะท้อนกลับมา

ความหมายของกรรมยังไม่ได้หมายความว่า ดีหรือเลว บุญหรือบาป มันเป็นกลางๆ กรรมหมายถึง “**การกระทำ**” เราเมียกรรมดีหมายถึงเราเมียการกระทำที่ดี เราเมียกรรมชั่ว ก็หมายถึงการกระทำที่ชั่ว

มนุษย์สามารถสร้างกรรมได้ 3 ทาง การกระทำของใจคือมโนกรรม การกระทำของคำพูดคือวาจีกรรม การกระทำของร่างกายคือกายกรรม มนุษย์จะสร้างผลของกรรมดีหรือกรรมชั่วจะต้องมีองค์ประกอบครบของทั้ง 3 กรรม จึงจะทำให้เกิดผลของกรรมดีและกรรมชั่วได้อย่างรวดเร็ว

แต่มนุษย์ที่จะทำการดีที่จะให้มีความสมบูรณ์ ท่านต้องทำดีที่ประกอบด้วย 3 ดี คือ ดีทุกเวลา ดีทุกสถานที่ และดีทุกบุคคล จึงจะเป็นความดีที่สมบูรณ์

แม้แต่ความเป็นจริงที่กฎแห่งกรรม เป็นกฎแห่งความเป็นจริง แต่มนุษย์เรา ก็ยังมีความสนใจในกฎแห่งกรรม ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว เพราะบางคนน้อยกว่าน้อยใจในการกระทำดีของตนเองว่า ฉันทำดีแล้วทำไมไม่ได้ดี พอน้อยใจมากเข้าก็เลยทำให้ไม่อยากทำดี เพราะคิดว่าผลแห่งความดีนั้นไม่ได้เกิดขึ้นกับตัวเองเลย....

ทำไม...?

มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

อยากรอกให้มนุษย์ที่ยังเข้าใจสับสนอยู่ว่า การทำดีนั้น ดีที่จะส่งผลให้กับเรามี hely และดีบเหมือนกับการปลูกผักพืชผลไม้ ผักพืชผลไม้บางอย่าง 1 เดือนก็ได้รับผลแล้วบางอย่าง 3 เดือนก็ได้รับผล บางอย่าง 1 ปีก็ได้รับผล บางอย่าง 5 – 10 ปี จึงจะได้รับผล

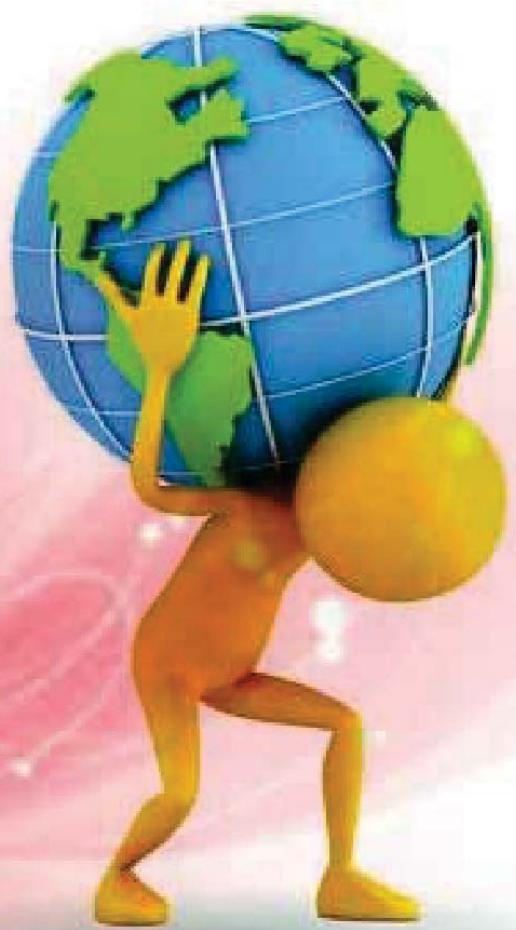
วิถีกรรมก็เช่นเดียวกัน ให้ผลแตกต่างกันตามเหตุปัจจัยของมัน มนุษย์เราหลงเข้าใจผิด ว่าทำดีแล้วไม่มีใครเห็น หากเป็นเช่นนี้ ก็ยิ่งต้องทำดีให้มันชัดเจนมากยิ่งขึ้น เปรียบเหมือนร่องรอยที่เราขีดบนๆ คนอื่นเขามองไม่ชัดเจน เรา ก็ต้องพยายามอย่างขีดของเราให้มันชัดขึ้น มองไม่เห็นก็ขีดให้ชัดขึ้น หนาขึ้น

**รอยเส้นเหมือนความดีของเรา
ถ้าดีเรามาก คนไม่อยากมอง
ไม่ต้องใจมอง ก็ยังเห็น...**

ผลความดีที่จะส่งให้กับเรานั้นต้องมีพลังเหนือกว่าบាបอกุศลหรือความชั่วของเรา ฉะนั้นในการทำความดีบางครั้งยังไม่ถึงวาระหรือพลัง ยังไม่เพียงพอ ที่จะไปปกป้องในบាបอกุศลของเรานั้น คือ สิ่งที่เตือนให้เรายิ่งต้องทำดี หรือเสริมพลังความดีให้มีพลังเข้มแข็งปกป้องคุ้มครองและลดพลังของบាបอกุศลลงให้ได้

นี่คือสิ่งที่ทำให้รู้ว่า อย่าได้ส่งสัญญาณแห่งกรรมตีของตัวเอง อย่าน้อยโภกน้อยใจ เพราะนั่นจะทำให้เราพลาดโอกาสอันดีของชีวิต เพราะมัวจมอยู่กับความทุกข์กับบาปอุกุศลที่ไม่มีวันจะสามารถแก้ไขต่อไปได้

ทำไม...?

มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

รอยเส้นประยับเสื่อมความดีของเรา
ถ้าดีเรามาก คนไม่อยากร่วง ไม่ตั้งใจมองก็ยังเห็น

ทำไม...?

มนุษย์ต้องปฏิรูป

สมการแห่งบุญและบาป

วิถีของบุญและบาปเริ่มต้นที่เหตุผล เหตุผลคือความดูด
ต้อง และความดูดต้องคือความจริง ความจริงนั้นคือความดี
ซึ่งนำพาความสุขสงบให้กับเรา แต่ในวิถีของบาปมักเริ่มจาก
เหตุผลที่ผิด อันนำไปสู่ความไม่ดูดต้อง ความไม่ดูดต้องก็คือ
ความไม่จริง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของความชั่วบาปอคุศลทั้งปวง

วิถีบุญหรือบำเพ็ญบุญเปรียบเหมือนเราสร้างถนนที่จะเดิน
ทางไปสู่ความสุขหรือความทุกข์

ดังนั้นเรา ต้องรู้ว่าควรจะสร้างความดีที่มันเป็นบุญ
หรือถ้าใครอยากรู้ความทุกข์สร้างชั่วที่มันเป็นบาป เราจะ
ทำได้หรือชั่วไม่สามารถมีความบังคับได้ แต่ผลของมันก็จะแตก
ต้องมากถึงเราตามนั้นตามธรรมชาติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น
กัน ถ้าบุญที่เป็นความดีมันส่งผลให้เรา เรา ก็จะได้ความสุข
หรือบำเพ็ญบุญที่เป็นความชั่วส่งผลให้ เรา ก็จะได้รับความทุกข์

ฉะนั้น...เราควรทำอย่างไรที่จะดำเนินบนถนนแห่งวิถี
ชีวิตของเราไปสู่หนทางแห่งความสุขที่แท้จริง !

ทำไม...?

มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

บัญชีบุญ-บัญชีบาป

ทำไม...?
มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

ប័ណ្ណជីបុណ្យ ប័ណ្ណជីបាប

มนุษย์เกิดมาຍ່ອມຈະມີທັງຄວາມສຸຂແລະຄວາມຖຸກຂໍ ເພຣະ
มนุษย์ເຮົາມີສອງບ້ລູ້ຊື່ຄື່ອ

ប័ណ្ណជីបុណ្យ និង ប័ណ្ណជីបាប

ที่เราเป็นเจ้าของธนาคาร ไม่มีใครมีบัญชีบุญอย่างเดียว
เรามีสองบัญชี มันุษย์ทุกคนไม่มีใครมีความดีบริสุทธิ์อย่าง
เต็มร้อย มันุษย์เรามีทั้งบุญและบาปมา ผลของสองสิ่งนี้จึง
มาแสดงออกต่อเรา слับสับเปลี่ยนกันไป โดยเราไม่สามารถ
กำหนดกฎเกณฑ์ได้ว่า ความสุข ความทุกข์นั้นเราจะประสบ
พบเจอในช่วงเวลาไหน เราอาจจะเจอสุขในช่วงเช้า เจอทุกข์ใน
ช่วงสาย หรือเจอสุขในช่วงบ่ายหรือค่ำคืน หรือเรารู้ว่ามีความ
สุขยามที่ได้เจอกับคนที่รักเรา หรือเป็นทุกข์ถ้าได้เจอกับคนที่
เกลียดชังเรา ได้เป็นสุขในยามสมหวัง ได้เป็นทุกข์ในยามผิดหวัง
ได้เป็นสุขเมื่อสมปรารถนา และต้องเป็นทุกข์เมื่อถึงคราวสูญเสีย
นี่มันเป็นกฎแห่งกรรม มันเป็นสมการของสุขและทุกข์ ที่ทำให้
เกิดความยุติธรรมที่เป็นสมดุลตามธรรมชาติอย่างแท้จริง

มนุษย์เราที่เกิดมา มีบัญชีบุญ และบาป เป็นต้นทุนของ
ตนเอง และมนุษย์ผู้ใด เมื่อพิจารณาที่รู้สึกสามารถที่จะเพิ่มบัญชี
บุญ และไม่สร้างบัญชีบาป

ແຕ່ມນຸ່ງຍົກນິ້າທີ່ເປີກແຕ່ບັນຫຼືບຸນູໄປໃໝ່ ແລະ ໄມສ້າງບຸນູໃໝ່
ໃໝ່ສະສົມເພີ່ມເຕີມໃນບັນຫຼືບຸນູ ມນຸ່ງຍົກນິ້ານັ້ນເກີດມາກີຈະເລີຍພາຕີ
ເກີດ ເພຣະຄົ້ງພາຕີໃໝ່ ກີຈະໄມ່ເຫັນກຳນົງເກີບໄປໃໝ່ເລຍ

มนุษย์ทุกคนล้วนมีอดีตชาติ

มนุษย์ที่นับถือศาสนาพุทธ บางคนยังไม่ยอมรับ เชื่อถือในเรื่องอดีตชาติ อนาคตชาติ และเชื่อมั่นว่ามีชาตินี้เมียดงชาติเดียว แต่ก็ยังต้องเชื่อเรื่อง กฎแห่งกรรม “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว”

เด็กทารกบางคนที่คลอดออกจากมีฟ่อแม่ฐานะร่ำรวยมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงสวยงาม แต่เด็กทารกบางคนกลับเกิดมาเป็นเด็กกำพร้า ช้ำร้ายยังมีร่างกายพิการพิการ หูหนวกตาบอด เด็กทารกที่พึ่งคลอดออกมากองยังไม่สามารถทำดี ทำชั่วได้ แต่ทำไม่จึงมีสภาพที่แตกต่างกันได้ขนาดนี้ หากไม่ใช่เพราะบุญและบาปในอดีตชาติที่ส่งผลติตามมาถึงในชาตินี้

เราทุกคนล้วนมีอดีตชาติที่เป็นพื้นฐานแห่งบุญและบาปที่ทำให้ต้องเกิดมารับและชดใช้ในปัจจุบันชาตินี้ มนุษย์ที่เกิดมาจึงมีวิถีชีวิตที่แตกต่างกันไป เช่นพระพุทธองค์ที่ทรงตรัสรู้ไว้ว่า

ทำไม...?

มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

“กรรมย่อมจำแนกสัตว์โลกให้ตีเลวแตกต่างกัน”

คนที่ชอบดู朤าวงในอดีตชาติหรืออนาคตว่า ดูแล้วผลอาจจะเกิดจริงหรือไม่จริงก็ได้ เพราะแท้จริงผลที่ถูกทำนายไว้แล้วนั้นอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ เพราะวิถีอนาคตจะเกิดได้ต้องเกิดจากกรรมของอดีต หลอมรวมกับกรรมของปัจจุบันดังนั้นมนุษย์ผู้ใดสามารถสร้างกรรมปัจจุบันที่เป็นบุญ ก็จะสามารถเปลี่ยนแปลงกรรมอนาคตจากหน้าเป็นเบาได้ มนุษย์คนไหนที่ปล่อยวิถีกรรมในอดีตส่งผลถึงปัจจุบัน โดยไม่ยอมแก้ไขในปัจจุบันให้ดีขึ้น ก็ต้องรับผลกระทบนั้นตามยถากรรมหลายคนบอกไม่รู้ ไม่เห็น ในอดีตชาติ จึงไม่มีเหตุผลให้น่าเชื่อถือได้ว่า มีกรรมจากอดีต ที่ส่งผลมาถึงปัจจุบันนี้ได้ จากเหตุการณ์ที่ปรากฏผลขึ้นจริง ระหว่าง “เหตุกับผล” คิดว่าเราควรจะเชื่ออะไรมากกว่ากัน...?

สมมติว่าเราเป็นนักศึกษา แล้วบอกว่าอ่านหนังสือเข้าใจหมดเลย แต่ผลการสอบออกมากลับตก แต่เรากลับเชื่อเหตุว่าเรียนมาเข้าใจในวิชานั้นอย่างตี แต่ถ้าเราเข้าใจถูกต้องจริง เรา ก็ต้องสอบได้สิ แบบนี้แปลว่า แท้จริงแล้วเราเข้าใจสิ่งที่อ่านมาอย่างถ่องแท้หรือไม่ เราคิดว่าควรจะเอาผลหรือเอาเหตุมาอ้างมากกว่ากัน?

ในช่วงต้นปี พ.ศ. 2555 มีข่าวสารจากทีวีรายงานว่ามีเด็กคนหนึ่งอายุแค่สามขวบ เขาระบุว่าอ่านหนังสือภาษาไทยได้อย่างคล่องแคล่ว ทั้งที่ยังไม่ได้รับการศึกษาเรียนรู้

ในหลักการเรียนรู้ทางโลก ต้องเรียนจึงจะรู้ ต้องฝึกฝนจึงจะทำเป็น แต่เข้าເเอกสารความรู้มาจากไหน เราสามารถอาศัยเหตุผลทางวิทยาศาสตร์มาอธิบายหาคำตอบได้หรือไม่?

บางอย่างเราไม่จำเป็นต้องเจาะลึกไปถึงอดีตชาติของเรา เป็นอย่างไร เพราะยังไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นจริงหรือไม่ แต่ สิ่งที่เราดูผลในปัจจุบันสามารถย้อนกลับไปถูกเหตุของอดีตได้ ผลในชาตินี้ที่เกิดมันคือ ความจริง!

**มนุษย์บางคนทำเลวทำไม่ยังไม่ได้รับผล เพราะเขา
ยังมีบุญเก่าที่ส่งผลอยู่** แต่ถ้าเขามาดูผลลัพธุ์เมื่อไรแล้ว และโอนส่งผลเมื่อไรจะโอนแบบกระหน่ำ แต่ถ้าเมื่อไ研究院ไม่ ส่งผลเราอาจจะรับในสิ่งที่ดี ฉะนั้นเราระวังอย่าประมาณ

เราทึ้งหลายคงรู้จัก อธีรรัตน์รีกุร่วงสารานุสุข คุณรักเกียรติ สุขอนนท์ ท่านบอกว่าถ้าท่านเรียนธรรมะของพระพุทธเจ้าท่านจะไม่ติดคุณ ท่านได้เขียนหนังสือสอนมหาลัย เล่ม ให้รู้ว่าสิ่งที่ท่านอยากรู้ ท่านก็ได้ ท่านได้ความรู้ร่วຍ ได้ อำนาจวิสาหะ ได้ชื่อเสียงเกียรติยศ ได้เป็นหมอดตามผลลัพธุ์ที่ท่านสะสมมาแต่ปางก่อน หากว่าไม่รู้ ทั้งหมดล้วนเป็นของหลวงตา

การที่ท่านมีความรู้ร่วຍมียศถาบรรดาศักดิ์มากและ หลงในสิ่งเหล่านี้ จะยิ่งทำให้ท่านมีโอกาสกว่าผู้อื่น ที่จะ ทำผิด ทำชั่วได้มากขึ้น นี่เองเมื่อบุญเก่าหม碌ไป กรรมใหม่ที่ ทำไว้จึงกระหน่ำไม่ปราณี ส่งผลให้ท่านต้องติดคุณติดตราง ท่านเขียนบอกไว้เลย ถ้าท่านเรียนธรรมะของพระพุทธเจ้า

ทำไม...?

มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

ท่านจะไม่ติดคุก ก็คือท่านจะไม่สร้างบาปสร้างชั่วที่จะเป็นผลให้เขามาติดคุก และปัจจุบันท่านก็บวชเป็นพราภิกชุ เผยแพร่ธรรมะและละทิ้งทางโลก

นี่คือแบบอย่างหนึ่งว่า มนุษย์ที่ไข่คัวว่า ความรำรวยชื่อเสียง เกียรติยศ สุดท้ายก็จะจับยึดอะไรไว้ไม่ได้เลย แต่ความผิด ความชั่วที่เรากระทำขึ้นจริงนั้น มันจะตามมาส่งผลกับเราผู้เป็นพยากรตัวจริง เราต้องตามชาติใช้บัญชีบำเพ็ญบุญ ที่เราสร้างขึ้นเอง

มันคุ้มค่าไหมที่ภาพหลวงตาสวยหรูของเกียรติยศ และความรำรวยซึ่งเป็น “รางวัล” ของผลบุญจากชาติเก่า...แต่กลับถูกมาเป็นนางนกต่อหลวงล่อให้เราตกไปเป็นทาสความชั่วในชาตินี้...จนถึงขั้น “ติดลบ” จนได้...ทึ้งที่ชาติเก่าทำมาตีแล้วแท้ๆ...นับว่าเป็นการ “ต่อยอด” ในทางที่ผิด...จริงๆ

ฉะนั้นท่านรักเกียรติ สุขอนะ เป็นแบบอย่างให้ได้รู้ แต่ยังถือว่าท่านยังโชคดี ยังกลับใจได้ ที่ท่านติดคุกแล้ว ศึกษาธรรมะต่างๆมากมาย หันมายอมรับความจริงของตัวเอง

มนุษย์เราเกิดมาแล้วมีธรรมชาติของตัวเองที่มีบุญและบาป ขณะไหนก็บุญส่งผล เรายังจะได้รับความสุข มีคนรัก มีความสมหวัง ขณะใดความชั่วที่เป็นบาปอคุกคลส่งผลให้เราย้อมได้รับความทุกข์ ความผิดหวังและสูญเสีย ฉะนั้นนี่คือวงศ์ของวิถีชีวิตมนุษย์เรา...จะพึงสั่ง准!

มนุษย์สับสนเพราะไม่เข้าใจเหตุและผล

ระหว่างเหตุและผล ทำไมเราต้องเชื่อผล เพราะผล มันคือสิ่งที่เกิดขึ้นจริงๆ และผลนี้ก็มาจากการเหตุ ถ้าผลดี เหตุย่อมดี ถ้าผลไม่ดี เหตุย่อมไม่ดี นี่คือสิ่งตัดสินว่าอะไร ใช่หรือไม่ใช่ ถ้าเราไม่เข้าใจมันก็สับสน ทุกคนสับสนในปัญหา ของตัวเองเยอะแยะมากมาย เพราะไม่เข้าใจความเป็นจริง ถ้า เราทราบความเป็นจริงแล้ว เราสามารถฝันธงได้ว่านี่ ทุกคน สับสน คิดวนเวียนพึงซ่าน โดยไม่รู้จะตัดสินใจอย่างไรจับตัน ชนปลายไม่ถูก

แท้จริงแล้ว สิ่งที่อยากระบอกให้เข้าใจตรงนี้ก็คือ มนุษย์มีที่มา แม้แต่ในชาตินี้ครยูดสำเนียงอลาวฯ อีสานฯ เราต้องตามไปถูกให้มั่วเขามาจากไหน ภาษาลื้อให้รู้ ว่าเขามา จากไหน ถ้าสำเนียงอุกทองแดง ก็ต้องมาจากภาคใต้ สำเนียง สื่อภาษา มารยาทสื่อสกุล ว่าเราได้อุบรมการศึกษาใหม่ ถ้าได้ รับอุบรมมาดี กิริยามารยาทย่อมอุกมาดี โครงกิริยามารยาท ไม่ดี แสดงว่าไม่ได้อยู่ในสกุลที่มีการอุบรม

ทำไม...?

มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

.... ระหว่างเหตุและผล ทำไมเราต้องเชื่อผล
 เพราะผลมันคือสิ่งที่เกิดขึ้นจริงๆ และผลนี้มาจากการเหตุ
 ถ้าผลดี เหตุย่อมดี ถ้าผลไม่ดี เหตุย่อมไม่ดี
 นี่คือสิ่งตัดสินว่าอะไรใช่ ไม่ใช่ ถ้าเรา ไม่เข้าใจมันก็สับสน ....

ทำไม...?
มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

ลิขิตเป็นของฟ้าแต่ชาชีวิตเป็นของเรา

มนุษย์ทุกคนที่เกิดมาบางท่านน้อยอกน้อยใจในโชคชะตาชีวิตของตนเองที่ไม่สามารถมีวิถีชีวิตเท่าเทียมกับคนอื่นน้อยใจว่า ทำไมไม่เกิดมา มีพ่อแม่ที่ร่ำรวย ไม่มีโอกาสเหมือนคนอื่น แต่อยากเรียนบกวนมนุษย์ทั้งโลกได้รับรู้ว่ามนุษย์เราเกิดมา **สิ่งที่มีค่าของชีวิตมนุษย์** คือการที่พ่อแม่ได้ให้ อวัยวะครบ 32 ประการและมีจิตใจที่เป็นปกติ เป็นสิ่งที่มีคุณค่าอย่างยิ่งของมนุษย์แล้ว ลิขิตของฟ้าอาจให้เราเกิดมา มีพ่อแม่ยากจน หรือแม้แต่พิการ พิการ หรือมีบางอย่างที่ดูเหมือนไม่เท่าเทียมกับมนุษย์คนอื่น แต่มนุษย์ทุกคนสามารถที่จะสร้างชาชีวิตของตัวเองได้เสมอ เราถึงคงเห็นว่าคนจนเกิดมาแล้วไม่จำเป็นต้องจนไปตลอดชีวิต เขาถึงเปลี่ยนจากความจนเป็นความรวยได้ เด็กวัดที่ไม่มีความรู้และด้อยโอกาสยังสามารถสร้างความรู้จนจบ ปริญญาเอกหรือถูกเลือกเป็นนายกรัฐมนตรีของประเทศไทยได้

แม้แต่คนพิการ เช่นคุณเออกซ์ วรรธน์แก้ว ที่เกิดมาพิการไม่มีมือ มีขา ก็ไม่สมบูรณ์ ยังสามารถสร้างชาชีวิต ตามความฝันของตนเองให้สำเร็จจากการศึกษาระดับปริญญาตรี จากวิทยาลัยเพาะช่างได้

ขอให้รับรู้เข้าใจสัจธรรมความเป็นจริงว่า **เราอยากมีความรู้ เรายังต้องเรียนรู้ เรารวยกำอะไรเป็น เรายังต้องฝึกฝน** เราต้องมีความอดทน พากเพียรพยายาม ไม่มีมนุษย์คนไหนที่เกิดมาแล้วเป็นเต็มแต่เกิดไม่มี นี่คือสิ่งที่เป็นความยุติธรรมของมนุษย์ทั่วโลก

ฉะนั้นมนุษย์ทุกคนเกิดมาเหมือนกัน มีวัยระหว่าง 32 ประการมีจิตใจที่ปกติเหมือนกันแต่ **ความแตกต่างของมนุษย์คือเรายอมฝึก กล้าฝึก** เราอดทนฝึกฝน กับสิ่งต่างๆ ที่เราอยากรู้ สิ่งที่เราอยากจะทำให้เป็น ได้หรือไม่ต่างหาก ฉะนั้นจึงไม่ควรมัวแต่มาเสียเวลาเลี้ยงใจ หรือน้อยอนน้อยใจในโชคชะตา ว่าสนา เพราฯแท้จริงแล้วเราสามารถสร้างโชคชะตาขึ้นได้ใหม่ด้วยตัวของเราเอง ด้วยลำแข็งของเราเองได้ สิ่งไหนเรามีรู้ เรายังต้องยอมเรียนรู้ อดทนเรียนรู้ก็ยอมจะรู้ได้ อันไหนเราทำไม่เป็น เรายอมอดทนฝึกฝน เราถ้าสามารถทำเป็นจนได้ เพราะคนทั่วโลกที่เขามีความรู้ และทำอะไรต่ออะไรได้ ก็เพราะเขายอมฝึกฝนและเรียนรู้ ไม่มีใครเกิดมารู้ มีความรู้หรือทำอะไรเป็นเต็มแต่เกิด ไม่มีเลย

มนุษย์สามารถสร้างสรรค์หาสิ่งที่ตัวเอง “ไม่มี” ให้มันเกิด “มี” ขึ้นมาได้ เราหาโอกาสให้ตัวเองได้เสมอ ขึ้นอยู่กับว่าเราจะหาให้ เรายาอุตสาหกรรมให้ตัวเองได้เสมอ ขึ้นอยู่กับว่าเราจะหาให้ เรายาอุตสาหกรรมพ่อให้ เรายาพากเพียรพ่อให้ เรายาพยาภยามพ่อให้ ฉะนั้นคุณต้องโลกนี้บอกว่า ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่ไหน เราเข้าใจให้คุณนี้ให้ใช้ได้เฉพาะคนรวย คนจนใช้ไม่ได้หรือไม่....

ไม่ว่าใครในโลกนี้ถ้ามีความพากเพียรพยายาม
ไม่ท้อแท้ ท้อถอยกับปัญหาอุปสรรคความยากลำบาก สุดท้าย
ก็จะสามารถบรรลุในสิ่งที่ต้องการได้ทั้งสิ้น

ดังนั้นอย่างใดจะสร้างสิ่งนั้น อยากรึเปล่า
ต้องรู้จักหาเงิน อยากรึเปล่าความรู้ต้องหามั่นศึกษา อยากรึเปล่า
ก็ต้องหาอะไรรักิน อยากรึเปล่าความเข้มแข็ง ก็ต้องอดทน เห็น
ให้มั่นเป็นกฎแห่งความเป็นจริง ไม่ว่าใครทั้งหลายในโลก
นี้ไม่สามารถเปลี่ยนกฎแห่งความเป็นจริงได้ ใครอยากรู้ความ
เข้มแข็งแต่มัวใช้แต่ความอ่อนแວ เราอาจจะเข้มแข็งขึ้นได้
เราอยากรู้ความเข้มแข็งเราต้องใช้ความอดทน

เรารู้ว่ามีปัญหาบ้าง มากบ้าง น้อยบ้าง ปานกลาง
บ้างตามเหตุปัจจัย ทุกคนมีทั้งนั้น ไม่มีใครไม่มีปัญหาในชีวิต
คนเราต้องมีสองด้านเสมอ บางวันเราก็สุข บางวันก็ทุกข์ บาง
วันก็ดีใจ บางวันก็เสียใจปรับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไป นี่แหละ
จึงเรียกว่า “เราเกิดเป็นมนุษย์”

เราต้องเข้าใจว่าวิถีชีวิตมนุษย์มันเป็นอย่างไร ลองย้อน
คิดๆให้ใหม่ อย่ามัวโ陶醉ในนิโ陶นี้ **มนุษย์ชอบโ陶ผู้อื่น** เรา
จะโ陶ให้หมดทั้งโลก เหลือคนเดียวคือตัวเราที่ไม่โ陶
หากเป็นประโยชน์กับเราไม่ เพราะถ้าโ陶ว่าคนอื่นผิด แล้วเรา
จะไปแก้ไขเขาอย่างไร แต่ถ้าโ陶ว่าตัวเราผิดเอง เรายังพอได้
คิดแก้ไข ปัญหาที่เกิดก็ยังพอจะคลี่คลาย แม้ไม่ทั้งหมด แต่ก็
ต้องมีบางส่วน แบบนี้จะมีประโยชน์กว่าไหม?

มนุษย์สร้างบุญเพื่อล้างบาปได้หรือไม่

ถาม : เราสร้างบุญล้างบาปได้หรือไม่?

ตอบ : เราสร้างบุญเพื่อล้างบาปไม่ได้

ถาม : แล้วเราจะสร้างบุญไปทำไม?

ตอบ : เราสร้างบุญเพื่อให้ห่างไกล จากบาปอกุศล

ยกตัวอย่าง เวลาเรายืนใกล้กับเตาไฟร้อนระอุ เราจะรู้สึกร้อนมาก แต่พอเราถอยออกไป 1 ก้าว ก็รู้สึกร้อนน้อยลง ยิ่งห่างออกไปหลายๆ ก้าว ก็จะร้อนน้อยลงเรื่อยๆ จนกระทั่งห่างไกลมากพอยที่ความร้อนจะไม่สามารถส่งผลต่อเราได้เลย

เช่นเดียวกัน **มนุษย์ที่สร้างบาปอกุศลก็ยิ่งเหมือนวิ่งเข้าใกล้กองไฟ ที่เป็นเพลิงแห่งความทุกข์ให้ท่านทุกข์ ทรงมา กับพลังความร้อนนี้**

ทำไม...?

มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

อยากได้สุขต้องยอมรับความทุกข์

สิ่งนี้เป็นธรรมชาติของมนุษย์เรา มนุษย์เราไม่สามารถต่อต้านได้ เราไม่สามารถต่อต้านที่จะไม่ทุกข์ได้ และคนที่เกลียดชังได้ เราไม่สามารถต่อต้านกับความผิดหวังและสูญเสียได้ในเมื่อเราไม่มีวันที่จะต่อต้านขึ้นธรรมชาติได้แม้แต่น้อย ฉะนั้น เมื่อสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้น เมื่อเราต่อต้านไม่ได้เราควรจะทำอย่างไร กับสิ่งเหล่านี้ที่เกิดขึ้น เราต้อง “ยอมรับ”

ยอมรับ สองคำนี้อ่านง่ายเขียนง่าย แต่ทำยาก ถ้าเรายอมรับมันได้ว่า มันเป็นธรรมชาติของเราที่หนีไม่พ้น แม้จะยอมรับไม่ได้ทั้งหมด แค่ยอมรับได้บ้าง ชีวิตที่เผชิญกับความทุกข์ ก็จะให้ความรู้สึกทุกข์น้อยลงแล้ว เจอกับคนเกลียดชัง ก็จะเสียใจน้อยลง เจอกับความสูญเสียก็จะทุรุนทุรายพร่า แต่เสียดายน้อยลง

มนุษย์ผู้ใดที่เรียนรู้ธรรมะ เข้าใจธรรมะ เข้าใจธรรมชาติ เข้าใจสิ่งธรรมชาติที่เป็นจริงและถูกต้อง มนุษย์ผู้นั้นจะไม่เสียเวลาเปลือยใจไปเปล่าๆ กับความทุกข์ และสิ่งที่สูญเสีย ต่างกับมนุษย์ทางโลกที่มีความรู้มามากมายได้อ้างกับตัวเองตลอดเวลาว่า “ฉันรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง แต่ฉันขอเวลาทำใจ....”

ยกตัวอย่างให้รู้ว่า เมื่อเราเดินไปแล้วเรารู้ว่าหลงทาง แต่เราเรียนรู้ทางที่ถูก เรายังต้องเสียเวลาทำใจกับทางที่เราหลงใหม่ เรายังอลาญอารณ์กับทางที่เราหลงอีกใหม่ ก็แค่รู้ความจริงทุกอย่างก็จบได้ง่ายแล้ว

ทำไม...?

มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

เช่นเดียวกันกับชาวบ้านที่อุดไปจับปลา ถ้าเข้าจับมาแล้วรู้ว่าเป็นน้ำค้างจะขวางทึ่งไปหันที คงไม่จับไว้แน่นและไม่ต้องมาเสียเวลาทำใจว่าจะทึ่งน้ำตัวนั้นดีหรือไม่ ทำให้เกิดผลดีและปลอดภัย ไม่ต้องได้รับอันตรายจากน้ำที่ “กำ” อยู่นี่คือตัวอย่างที่ยืนยันให้มนุษย์ตระหนักว่า หากมีปัญญาที่รู้จริง เราจะไม่เสียเวลาที่จะต้องทำใจ กับสิ่งนั้นๆ ที่พลาดไป เราจะผลลัพมาจากการสิ่งนั้นได้อย่างง่ายดายไม่อาศัยอวารณ์พิริพิริเวให้ต้องทุกข์ใจเพิ่มขึ้นอีกเลย

ทำไม...?
มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

การเรียนรู้ธรรมะ การเรียนรู้ธรรมชาติ การเรียนรู้ธรรมชาติที่เป็นจริงที่ถูกต้อง เราเรียนรู้เพื่อยอมรับ เพราะเราไม่สามารถดิ่นตนต่อต้านขึ้นได้....เพียงแค่เริ่มยอมรับในสิ่งที่ก่อทุกข์ให้กับเรา โดยที่ยังไม่ได้ลงมือแก้ไขให้เป็นรูปธรรมอะไรด้วยซ้ำ ก็ยังรู้สึกได้ว่าจิตใจของเรามีความเยือกเย็น มีความสงบ ลดความเร่าร้อนทุนทุรายลงได้แล้ว เพียงแค่แก้ที่ใจให้ยอมรับกับสิ่งที่เกิดขึ้นได้ว่า ฉันทุกข์ได้ คนเกลียดชังฉันได้ ฉันผิดหวังได้ ฉันสูญเสียได้ ฉันเป็นโรคภัยไข้เจ็บได้ แค่ยอมรับธรรมชาติแห่งความเป็นจริงเหล่านี้ จิตใจของเรา ก็มีสันติสุข มีความร่มเย็นเกิดขึ้นไม่มากก็น้อยในวิถีชีวิตของเราแล้ว...

อีกตัวอย่างใกล้ตัวที่แสดงให้เห็นว่า เราต้องอยู่กับการได้และการเสียควบคู่กันไปให้ได้อย่างสมบูรณ์คือ เรื่องของการหายใจ การหายใจเข้าคือ “การได้” เราได้ออกซิเจน หายใจออกเป็นคาร์บอนไดออกไซด์ “เราเสีย” ที่นี่ ถ้าคิดว่า มีแต่ “ได้” แล้วจะเป็นสุข ก็ลองหายใจเข้าแล้วไม่ต้องหายใจออกดู ครั้งแรกอาจจะมีความสุข แต่ถ้าไม่หายใจออกนานไป ก็เริ่มทุนทุรายจะเป็นทุกข์ และอาจถึงขั้นสูญเสียชีวิตได้

การที่เรารู้จักหายใจออกบ้าง
จะทำให้เรามีโอกาสได้หายใจเข้าไปใหม่
การที่เรายอม “เสีย”..เสียบ้าง
จะทำให้เรามีโอกาส...
“ได้” มาซึ่งสิ่งใหม่ๆ ที่ดีกว่าก็ได้...
ความทุกข์ทำให้ความสุขสมบูรณ์ขึ้น

ทำไม...?
มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

ความทุกข์ทำให้ความสุขสมบูรณ์ขึ้น

ใครที่ชีวิตไม่เคยหิว จะไม่เคยเห็นคุณค่าของความอิ่ม วันใดที่เราหิว เราจึงจะนึกถึงวันที่อิ่มท้อง เห็นให้ความหิว ทำให้เราเห็นคุณค่าของความอิ่ม ใครที่ได้แต่ความสุข เขายังไม่เห็นค่าแห่งความสุขนั้นเลย แต่เมื่อใดที่เราเดินไปเจอกับความทุกข์ เรา ก็จะย้อนระลึกถึงคุณค่าของความสุขที่เคยมี เมื่อฉันอยู่กับความทุกข์มานานอย่างนี้เอง แล้วเราจะย้อนกลับให้คุณค่ากับความสุขของเรา

ฉะนั้นใครวิ่งหาแต่ความสุข หลีกเลี่ยงไม่เจอะเจอกับความทุกข์ จะรู้สึกว่า ความสุขของเรานั้นยังไม่สมบูรณ์และจะไม่มีวันเต็มใจอย่างแท้จริง เพราะเรายังไม่เห็นค่าเขา สมมติเรามีเพื่อนที่ดีต่อเรา ทุกคนเป็นเพื่อนที่ดี เราจะยังไม่เห็นค่าเพื่อนแต่ ณ วันใดไปเจอเพื่อนที่ทำไม่ดีกับเรา เรา ก็จะเห็นคุณค่าของเพื่อนที่ดีต่อเรามากขึ้น

ปัญญาของทางโลกสอนให้เราต้องเรียนรู้ สอนให้มนุษย์เก่งฉลาดแต่ไม่ได้สอนให้มีสันติสุขในการดำรงชีวิต จึงป່ອຍครึ้งที่มนุษย์เป็นทุกข์ไปกับเรื่องที่มันไร้สาระ

ทำไม...?

มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

....มนุษย์ไม่สามารถต่อต้านขัดขันกับสิ่งที่เป็นธรรมชาติ
เรายังไม่ยอมรับความทุกข์ เราอยู่จะทุกข์มาก
เรายังไม่ยอมรับความเจ็บของเรา เราอยู่จะทนนานมาก
เรามิ่งยอมรับความผิดหวังและสูญเสียของเรา
เราต้องยังคงมาร้าวราณในจิตใจเรามากขึ้นเท่านั้น!....

ทำไม...?
มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

มนุษย์มีความรู้ แต่ไม่มีความเข้าใจชีวิต จึงยังเดิน หลงทาง และยังไม่รู้ตัวว่า ตัวเองนั้น “ไม่รู้”

ยกตัวอย่างให้เห็นชัดเจน ในความเป็นจริงของอาทิตย์
ต้องขึ้นทางทิศตะวันออก และตกในทิศตะวันตกเป็นธรรมชาติ
ที่เป็นจริงของเขา แต่มีมนุษย์คนหนึ่ง บอกว่าไม่อยากให้
พระอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันตกและไปตกทางทิศตะวันออก
แล้วก็ร้องให้เสียใจที่มันไม่เป็นไปในแบบที่เขาต้องการ เรามอง
คนที่อยากรี้ดว่าอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันตกแล้วอยากรี้ดตก
ทางทิศตะวันออกว่าเป็นคนอย่างไร ? ก็ไม่ต่างอะไรเลยกับ
คนที่เบื่อหน่ายความทุกข์แล้วอยากรื้อสุข

ทำไม...?

มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

มนุษย์เราต้องยอมรับธรรมชาติที่เป็นจริง ไม่ฝืนเข้า ไม่ฝืนความจริงที่มีทั้งสุขและทุกข์ มนุษย์ส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจ ธรรมชาติของตัวเอง ยังสับสนในความรู้และความเข้าใจของ ตัวเอง ยังอยากรู้แต่สุข แต่ก็กระทำในสิ่งที่ทำให้เกิดทุกข์ เพิ่มขึ้น ตึงความปราณนาไปในทางที่ฝืนธรรมชาติ ช่างน่าเสียดาย! เราเป็นพุทธศาสนา แต่เราไม่เคยรู้คุณค่าของ พระปัญญาแห่งการตรัสรู้อันยิ่งใหญ่ขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ทรงทิ้งไว้เป็นมรดกรรม ให้เป็นเครื่อง มือในการช่วยเหลือมนุษย์ทุกคนบนโลกให้พ้นจากความทุกข์

เราไม่ได้ใช้สิ่งที่มีคุณค่าในศาสนาพุทธ เราใช้เพียงแต่ลงใน บัตรประชาชนกับทะเบียนบ้านว่าบ้านถือศาสนาพุทธ แต่กลับไม่ เข้าใจความเป็นจริงที่ยิ่งใหญ่ของพระปัญญาของพระพุทธเจ้า หลายคนชอบสวามนต์กิจสวัสดิ์ไปอย่างนั้น หลายคนสวัสดิ์อย่าง มากมาย แต่เข้าใจใหม่ และยิ่งใครสวัสดิ์ที่ไม่มีคำเปลี่ยน ยิ่งไป ใหญ่เลย เพราะภาษาบาลีเรามีรู้ความหมาย การสวามนต์กิจ พอให้เรามีสามารถบ้าง แต่ไม่ทำให้เราเกิดปัญญาตราชากได้ เราไม่ได้ น้อมรู้ความหมายในบทสวัตนนั้นๆ ก็ไม่ต่างกับนกแก้ว นกขุนทอง ที่มนุษย์สอนให้พูด แต่มันไม่ได้เข้าใจ ไม่รู้ในความหมายเลย

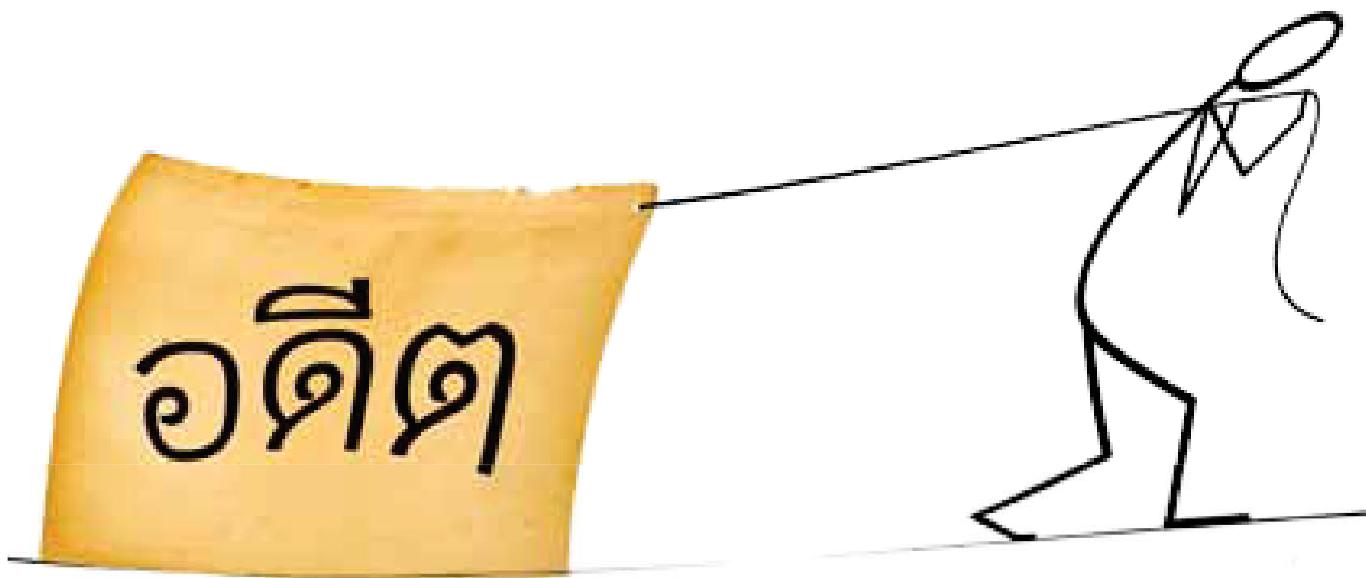
ฉะนั้นเราคงเห็นจริงแล้วว่า ระหว่างเราออกแบบแบบตาม ลูกน้ำเปล่าหน่อยเปล่า ที่จะฝืนธรรมชาติ ธรรมชาติที่เป็นจริง แต่ เราแค่ “ยอมรับ” ความทุกข์ของเราก็จะลดน้อยลงทันที การ มาปฏิบัติธรรม คือการที่เราได้มารอียนรู้ความเป็นจริง ได้เรียนรู้สัจธรรม ไม่ใช่นอกตัว แต่เป็นของในตัวเราเอง

การที่เราได้เรียนรู้ตัวเรา ก็เหมือนกับเราได้เรียนรู้ในตัวมนุษย์ทั้งโลก เพราะเราเป็นอย่างไรมนุษย์คนอื่นก็เป็นเช่นเดียวกับเรา เราจะเข้าใจความเป็นไปในวิถีชีวิตที่เป็นมนุษย์ที่ร่วมทุกข์ร่วมสุข เกิด แก่ เจ็บ ตาย ในโลกใบนี้ร่วมกัน เกิดความเข้าอกเข้าใจ มีความเมตตากรุณาต่อ กันทำให้โลกมีสันติสุขมากขึ้น แต่เราเสียหายที่เราหลับไม่เข้าใจ ไม่เห็นคุณค่าที่จะเรียนรู้ ทำให้เกิดความไม่เข้าใจกัน ขัดแย้งกัน โลกก็มีแต่ความสับสนวุ่นวาย ไม่มีสันติสุข

ดังนั้น...

แม้ตัวเราอย่างไม่เข้าใจ เราจะเข้าใจผู้อื่นได้อย่างไร
เมื่อเกิดปัญหาความขัดแย้ง
เราคงไม่สามารถแก้ไขปัญหานั้น
ให้เกิดการยอมรับและสันติสุขได้

ทำไม...?

มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

เราเกิดมา อยู่กับตัวตนของตัวเองมา
ตลอดชีวิต กับคนอื่นที่เราได้ใกล้ชิด คิดบ้าง
ให้มว่าจะอยู่กับเขาไปอีกนานเท่าไหร่ จึงจะ
รู้จักเข้าได้ดีที่สุด.....ก็ในเมื่อ.....ตัวเราอยู่กับ
ตัวเองมาทั้งชีวิต..กลับยังไม่เข้าใจตัวเองเลย?

ทำไม...?
มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

สมดุลชีวิต สมดุลธรรม

เรามาปฏิบัติธรรมก็เพราเราต้องการปัญญาที่จะนำมาสร้างความสมดุล ให้ราย omnibutton รับธรรมชาติกับความเป็นจริง เราต้องการสร้างสมดุลให้กับชีวิตของเรา ให้ความยุติธรรม กับสิ่งที่เราเคยลำเอียง ยกตัวอย่าง แค่ส่วนของกาย ลอง เติบไปสัก 3-4 ก้าวแล้วเดินกลับมา เรารู้สึกไหมว่าเราเดินได้ สะดวกสบาย... ทำไม?

เพราขาทั้งสองของเรามีความสมดุลยุติธรรมเท่ากัน มันตีเสมอ กัน ลองข้างหนึ่งตี อีกข้างหนึ่งไม่ตี คงเดินได้อย่าง ยากลำบาก และยิ่งเราอีడอั้ด ขัดใจทุกข์ไม่ให้จนตัดขาดข้าง ที่ไม่ได้ทึ่งไป แล้วจะเดินได้ไหม ต่อให้เดินได้ ก็ต้องกระโดดไป เหวื่อนกับ นี่คือชีวิตที่ไม่ยุติธรรม ไม่สมดุล

มนุษย์มักชอบความสุขและวิ่งหนีความทุกข์ เปื่องหน่าย เกลียดชัง ไม่ยอมทนต่อความทุกข์นั้น ไม่ต่างอะไรกับมนุษย์ ที่ตัดขาดข้างที่ไม่ได้ทึ่งไป

ใครที่มีความยุติธรรมมากเท่าไร ชีวิตเราจะมีสมดุล มากขึ้นเท่านั้น เรา ying ไม่ยอมรับ ชีวิตเราเริ่มมีปัญหาและ ความทุกข์ ใครยิ่งต่อต้านความทุกข์ ชีวิตเรา ying ยุ่งยากลำบาก นี่คือความเป็นจริงที่มนุษย์เรา rู้ แต่เรากลับไม่ยอมรับ!

ทำไม...?

มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

ที่ไม่ยอมรับ.. เพราะไม่เข้าใจธรรมชาติ

ที่ไม่เข้าใจธรรมชาติ.. ก็ เพราะไม่ยอมมาเรียนรู้

ที่ไม่มีโอกาสได้เรียนรู้.. ก็ เพราะไม่มาปฏิบัติธรรม

มนุษย์ไม่สามารถต่อต้านขัดขืนกับธรรมชาติ ที่เป็นจริงของเรา ยิ่งไม่ยอมรับความทุกข์ ก็ยิ่งจะทุกข์มากขึ้น ยิ่งไม่ยอมรับความเจ็บก็ยิ่งจะทรมานมาก ไม่ยอมรับความผิดหวัง และสูญเสีย ยิ่งทรมานร้าวранในจิตใจเรามากขึ้น และยิ่งไม่ยอมรับความทุกข์ทรมานเจ็บป่วยก็ยิ่งทุกข์ทรมานเจ็บป่วยมากขึ้นเท่านั้น!

ดังนั้นการที่เรามาเรียนรู้ธรรมะ ก็เพื่อสร้างให้เกิด พลังแห่งการยอมรับ ในชีวิตมนุษย์ที่ไม่เคยเรียนธรรมะ เมื่อความเป็นจริงเกิดขึ้น เรา ก็จะยอมรับโดยจาก มนุษย์เราต่อต้านธรรมชาติ เราต้องออกแรงเหนื้อย และเราเหนื้อยโดยสูญเปล่า เพราะเราไม่สามารถเอาชนะธรรมชาติได้ ครยยอมรับได้ก็จะมีความทุกข์น้อยลง เบาแรง สบายมากขึ้น ยอมรับได้มากเท่าไร ดวงจิตของเราจะเบามากขึ้นเท่านั้น ยิ่งทำให้เจองเรามีความสงบ เกิดสติปัญญาที่จะสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ เหล่านั้นได้อย่างง่ายดาย

ส่วนครยิ่งต่อต้านไม่ยอมรับชีวิต ก็ต้องแบกโลก แบกทุกข์ ใจมีแต่ความทุกข์ เราร้อนทุรนทุราย และยิ่ง สับสนกับการแก้ไขปัญหา กับชีวิตของตนเอง

การปฏิบัติธรรมจะเป็นประโยชน์สำหรับเราตรงที่ไม่จำ
วิกฤตอะไรจะเกิดขึ้น เราจะสามารถรับวิกฤตหรือปัญหา
นั้นได้ พอยอมรับได้ มันก็จะคลายตัวลงทันที ยิ่งเรียนรู้เข้าใจ
และยอมรับวิถีชีวิตมากเท่าไหร่ สันติสุขในตัวเรา ก็จะมีมาก
ขึ้นเท่านั้น จะเหลือเวลาสร้างสิ่งที่มีคุณค่าให้กับชีวิตได้อีก
มากมาย หากไม่มามัวเสียเวลาไปกับการต่อต้านธรรมชาติ
ต่อต้านความทุกข์ ต่อต้านคนเกลียดชัง ต่อต้านความผิดหวัง
ต่อต้านความสูญเสีย เพราะถึงอย่างไร เรายังไม่มีวันเอาชนะ
เข้าได้เลย

นี่คือความเป็นจริง ! แต่เป็นความเป็นจริงที่มนุษย์มักปฏิเสธ !

เชื่อว่า ถึงตอนนี้ ทุกคนคงเริ่มมีหนทางที่จะแก้ไขปัญหา
ชีวิตให้ตัวเอง ทุกคนเริ่มมองเห็นแนวทางของตัวเองแล้วว่า
เพียงแค่รายยอมรับปัญหาที่ทำให้เจ็บเป็นทุกข์ รับรู้ว่าความ
ทุกข์ที่เกิดขึ้นนั้น สุดท้ายก็จะคลายเป็นอิฐที่ผ่านไป ไม่มัว
เสียเวลาตกอยู่กับอดีตแห่งความทุกข์ทรมาน

และจงอยู่กับปัจจุบันที่เป็นจริงและยังสามารถเปลี่ยน
แปลงแก้ไขได้

ทำไม...?

มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

ทุกข์ก็สามารถเปลี่ยนแปลงเป็นสุขได้
 ผิดหวังก็สามารถเปลี่ยนแปลงเป็นสมหวังได้
 ล้มเหลว ก็สามารถเปลี่ยนแปลงเป็นความสำเร็จได้

จึงขอสรุปว่า นี่คือเหตุผลสำคัญของทุกคนที่ต้องมาปฏิบัติธรรม เพื่อหาความรู้ที่เป็นปัญญาณุกติ ที่จะเป็นคู่มือมนุษย์ ที่จะเป็นตัวช่วยในการดำรงวิถีชีวิตของเราตั้งแต่เกิดจนตายให้มีสันติสุข และความร่มเย็น

ธรรมะ คือ ธรรมชาติ...

ธรรมชาติ คือ ธรรมชาติที่เป็นจริงและถูกต้อง...

นิสัยของพระธรรม คือ มีความยุติธรรม ...

ทำไม...?

มนุษย์ต้องปฏิบัติธรรม

ขอฝาก “คานาพันทุกข์”

ไว้ให้กับผู้ที่ต้องการมีวิถีชีวิตที่สันติสุข...

อยู่กับปัจจุบันที่เป็นจริง
ยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้น
แก้ไขให้ดีที่สุด
แล้ว...ปล่อยวาง

ท่านที่สนใจปฏิบัติธรรมกับ อาจารย์กนกรอพจน์ กรองวุฒิศิล
สามารถรายละเอียดได้ที่ www.rakdham.com

ประวัติอาจารย์

ชื่อ ณรงค์ ทรงวุฒิศิล อายุ 60 ปี (2555)

การศึกษา นิเทศศาสตร์บัณฑิต

ประสบการณ์ด้านการปฏิบัติธรรม

พ.ศ. 2516 บวชเป็นพระภิกษุ ณ วัดหนองป่าพง จ.อุบลราชธานี โดยมี พระอาจารย์ชา สุกัธโภ เจ้าอาวาส วัดหนองป่าพง เป็นผู้ให้กรรมฐาน

พ.ศ. 2519 ปฏิบัติวิชาธรรมกาย ตามแนวทางของ หลวงป่อสด วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2520 ปฏิบัติวิชามโนมยิทธิ ตามแนวทางของ หลวงป่อฤาษีลิงดำ จ.อุทัยธานี

พ.ศ. 2537 ฝึกวิชาปลังจักรวาล กับอาจารย์เลือง มินห์ด่าง (Luong Minh Dang) มีประสบการณ์ในการฝึก เทโขคสิน และอสุภกรรมฐาน

พ.ศ. 2538 ปฏิบัติวิปัสสนากරมฐาน ตามแนวทางสัจ ปัญญา 4 กับพระอาจารย์อุจนาภิกขา เจ้าสำนักเชเมเย ประเทศพม่า

พ.ศ. 2539 มอบตัวเป็นลูกศิษย์ กับพระอาจารย์ ดร. ภัททันตะ อัสสกมหาเถระ รัมมาจิริยะ อัคคมหาภัมมัญญา จริยะ ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสและพระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนากลุ่ม แห่ง สำนักวิปัสสนาวิเวกอาศรม จ.ชลบุรี พระอาจารย์ ดร. ภัททันตะ เป็นศิษย์เอกอาภูมิ ที่สำคัญของพระมหาสี สยาثور์ ท่านได้รับ

ฉันทามติ จากคณะกรรมการประจำประเทศไทย ให้เป็นพะยอมทุกๆ เข้ามา
เผยแพร่การเจริญวิปัสสนากรรมฐานตามการอาราธนา จากท่าน
เจ้าคุณพระพิมลธรรม โดยผ่านรัฐบาลไทย ถึงรัฐบาลพม่า ในยุค
สมัยที่ จอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี

ฉบับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2496 เป็นต้นมา พระอาจารย์ ดร. กัททันตะ^๑
ได้เผยแพร่การเจริญวิปัสสนากรรมฐาน ร่วมกับศิษย์เอกของท่าน
คือ พระมหาธีราชมหานนี (เจ้าคุณไช Dek ญาณสีทธิ์ คณะ ๕
วัดมหาธาตุฯ)

หลังจากมอบตัวเป็นลูกศิษย์แล้ว ก็มีความมุ่งมั่น อดทน
พากเพียรพยายามอย่างแรงกล้าในการปฏิบัติ พระอาจารย์ให้
ให้ความเมตตา ควบคุม อุ้วแลกการปฏิบัติอย่างใกล้ชิด เคร่งครัดและ
กวดขัน จนผลการปฏิบัติบรรลุถึงความพอใจของพระอาจารย์
ให้ในระดับหนึ่ง จึงได้ให้ออกจากกรรมฐานและยังได้รับการ
ถ่ายทอด “วิชาคุณวิปัสสนา” เสร็จสิ้นแล้ว ก็ได้รับคำสั่งให้ แนะนำ
สอนผู้ปฏิบัติโดยทั่วไป จนถึงปี พ.ศ. 2545 ได้รับการแต่งตั้งโดย
พระอาจารย์ให้สำรองตำแหน่งวิปัสสนายارยะ

ปัจจุบันทำหน้าที่เป็นกัลยาณมิตร ช่วยส่งเคราะห์ผู้มี
จิตศรัทธา ฝึกให้ในการปฏิบัติธรรม เพื่อจะเดินทางสู่ที่สุธรรมะ^๒
ทุกข์ ตามแนวทางแห่งอริยมรรค อริยผล ให้เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์
ตามศักยภาพของแต่ละบุคคลสืบไป

ก้าวถ่าย อาจารย์นพวงศ์ ทรงวุฒิศิล
ร่วนกับที่ชื่นพระอาจารย์ให้กู'
ดร.ภพทันตะ อาจารย์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง สำนักวิปัสสนาวิเวกอัศรน อ.ขลบุรี

ประมวลภาพกิจกรรมปฐบัติวิปัสสนากรรมฐานกับ อ. ณรงค์พจน์ ทรงวุฒิศิล

เมนูธรรมชาติ

หลักน้ำใจ 8 ประการ

อภิญชัย สอนศรี

น้ำยำ เต้าหู้เผา

พิธีเจริญบุญสืบ

เดินทางกรรม

กิจกรรมภายในสังคม

ร่วมอนุรักษ์หน้าท้อง

นิจันเจริญสืบ

กิจกรรมภายในสังคม อบรมศิริบุญสืบ จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๓

ប័ណ្ណាបាយនៃក្រោមផ្លូវ

មុខយីទៅដឹងពីប័ណ្ណាបាយនៃក្រោមផ្លូវ

ជាមួយ “គោមតិ” ហើយ “គោមតិ”

ជាមួយ “គោមមិតិ” ហើយ “គោមមិតិ”

នៅទី...

មុខយីទៅដឹងពីប័ណ្ណាបាយនៃក្រោមផ្លូវ

ជាមួយ “គោមតិ” នៃគោមមិតិ

ជាមួយ “គោមមិតិ” នៃគោមតិ

លោកស្រី នាមពុជាន់ ទន្លេអូមិគិត

អបការវីស័នពិសុុ

បុធយើកែវាការត្រួតគុណភាព

តែងទេរីយនន្តូខ្សោយកិច្ច...គុណភាព

យុទ្ធសាស្ត្រ...គុណភាព

បល់យាន...គុណភាព

និឡោយុទ្ធសាស្ត្រ...គុណភាព

ចិត្តកាំហិងបុធយើនិស័នពិសុុកិច្ចការត្រួតគុណភាព

លោកស្រី នាយកសាស្ត្រ ក្រសួងសាធារណៈ

ความถูกตี

ความดีของมนุษย์อยู่ที่ไหนหรือ...???

อยู่ที่มนุษย์จักรกรรมกำความดี...

ให้กับตนเองและพ่อแม่

ความดีนั้นๆ จะต้องไม่เบียดเบียน

กำร้ายให้ตนเอง และพ่อแม่เดือดร้อน

ความดีที่จะเป็นความดีอย่างสมบูรณ์

ต้องประกอบด้วยความถูกต้อง ๓ ประการ

- 1.) ถูกต้องของเวลา
- 2.) ถูกต้องของสถานที่
- 3.) ถูกต้องตัวบุคคล

อาจารย์ นนท์พจน์ ทรงวุฒิศิล

รายนามผู้บริจาก

พระอาจารย์มหาวุฒิชัย	วุฒิชัย		
คุณพ่อหยุ่ง-คุณแม่หยุ่งเลา	แซ่ใจ		
คุณพ่ออัมพร-คุณแม่ศรีสุภา	สุวรรณมาลัย		
อ.ณรงค์พจน์-รศ.ปรางค์สุทธิพย์	ทรงวุฒิศิล	สว.วันชัย-นันทนา	สอนศิริ
มูลนิธิ พล.ท.วศิน-นิภา	อิศรางกูร ณ อยุธยา	ดร.กฤษณะ	กฤตมโนรัตน์
ดร.ปกิต-ม.ล.วันทนีย์	กิริวนิช	ดวงพร	เดาบุตร
พล.ท.นพ.ธนู	ชัชวิเชียร	บุญคงก์	โกรจนประดิษฐ์
พล.ต. รศ.พญ.พรรรณบุปผา	ชัชวิเชียร	แฉนชัย-ปริยา	Yingkeeyratipanich
พ.ต.ท.นรินทร์ไชตி-ณัฏฐ์ชุดา	พงศ์พิธานนท์	วรดร-อรณี	ชื่นประดิษฐ์
กฤษณ์-ดร.สุจารุปัญญา	กฤตมโนรัตน์	วีระชัย-ประทุม	กิจเกกิง
สุทธิโรจน์-นลินรัตน์	บุญยะจิรพงศ์	อุทัย	เนื่องจำนำงค์
ทนงศักดิ์-แสงจันทร์	ลีลาสาธิโถกุล	มยุริญ	ผ่องผุดพันธ์
สุรพล-มนต์หทัย	เกย์มสุภาพันธ์	รัตนา	เตชะพิสิษฐ์
สมาน-แสงนุช	รุ่งเรืองย์	นงลักษณ์	เตชะพิสิษฐ์
สมศักดิ์-เจริญศรี	พรวิจิตรพิศาล	นงเยาว์	เตชะพิสิษฐ์
ชาตรี-สุกัตรา	บุญเนลียา	ณัฐพร	แสงพรหม
บรรยง-มุ้ยจึง	ชีวชื่น	วีระพงษ์	แสงพรหม
ณัฐสรวง	ชีวชื่น	อรุณี	แสงพรหม
ธีระศักดิ์-คำกอง	สำราญรัมย์	วิทวัต	วัฒนวิบูลย์
ณัชชา	สำราญรัมย์	บุญมี	ชทิสาจารย์
นพรัตน์-ชิปตี้ย์	เตชะปรีชาวงศ์	โสภาณ	จั่นแก้ว
มนตรี-อุทัยวรรณ	แสงภักดี	นภากรณ์	ดาศิริ
วันชัย-รานี	หงษ์สติตย์	ฤทัย	รวมทวี
นงนุช	ตั้งประเสริฐวุฒิ	รชนี	หรรณา
สุภา	ศรีบุญเรืองไชย	ธีร์	จันทะขาว
ศิรากาญจน์	รัตน์วุฒิวงศ์	ธนาทัท	ภัทรธีรกิจ
พันธ์แสงเชียร์	จงคล้าย	สนิ	ประสาทชัย
วันเพ็ญ	เครเมฐฐเสถียร	สาวนี	อุ่นเสมอธรรม

วีระชัย	พิเชษฐ์วัฒนา	โภกิศ	มะลิรักษ์
ชื่นฤทธิ์	สกุลานันท์	สุรีย์	วรศักดิ์สิริกุล
ตุ๊กตา	เพิ่มคำ	ดร.เนลิมพล	เกิดมนี
วันชัย	รัตนเกื้อกูลวงศ์	ระย้าทิพย์	แองเจิล
ละเออ	ชงสกุล	อนงค์	พันธ์ทวีสุขเจริญ
รัสรินทร์	ปริยไชยพงศ์	พิชัย	แป้นศรี
กฤษดา	ระวัง	นันท์มนัส	อัฑฒ์วรรณ
กัญญาณุจัน	ชื่อสัตย์	ณัฐมนันทน์	ใจติธรรมสินธุ
สุรพล-วีไลวรรณ	ตรีชนัน	วรรณดี	วิจักษณ์พาพงศ์
อาพาพร	หอมสนั่น	อัจฉรา	คงการดัน
สิริกันยา	สุทธารามณ์	พิชาพัชร์	อริยชัญญาณันท์
ชัญญากรณ์	เกิดวิชา	ภัทรรัฐิตา	อมรพิชชาวัฒน์
สมศักดิ์-สมสุข	อบเชยเทศ	กรกมล	วิรติกุล
ณณิต-อรพรรณ	ม่วงมนี	เพื่องฟ้า	อุสะทโ哥
สุรีย์	สุขประเสริฐ	ชีรา	ชูวิเชียร
สาทิตย์	สุขประเสริฐ	ณัฐภัสสร	แป้นแก้ว
ดุจดาว	พันธุ์พานิช	พรพรษย์	ศักดิ์กองกุล
ปภาพัชญ์	ปิยวัฒน์ชัยกุล	ณัฐร์เบนิกา	บัณฑิตคุณานันท์
เชียรทอง	เสตตะจันน์	เบญจพร	เตชะปริช้างศ์
กฤตยา	ปิยวัฒน์ชัยกุล	สุธรรม-สุวรรณ尼	เตชะปริช้างศ์
สุรพล-ทัศนีย์	พึงอุตสาหะ	ชนพร	สอนศรี
เนลิม-ประสพศรี	สถาพร	พันธ์ทวี	สุขเจริญ
สุชัย-ปรีดาภรณ์	สถาพร	เกย์ม	วงศ์ชนากุล
ราณा	ปัณวารี	อัจนา	การพิศิษฐ์
บรรจบ-พิมพา	พวงใหญ่	วันเพ็ญ	กาญจนบารุง
ทิพย์ธิดา	ทัศส์สุวรรณ	ยงค์ศักดิ์	มงคลมาสู่

โดยคีบ้านธรรมดี คอร์สสื่อพลังธรรมชาติ 6-8 ก.ค. 2555

โดยคีคอร์สพัฒนาวิถีชีวิต ด้วยพลังปัญญา (K.K.City) 16-18 ก.ค. 2555

และผู้มีจิตศรัทธาทุกท่านที่ไม่ได้อ่านมา ณ ที่นี่
ขอร่วมอนุโมทนาบุญ

ទ្វាយ៖ ពិនិត្យរបាយការណ៍

របាយការណ៍ដើរសំនួររបាយការពីប្រចាំថ្ងៃ || នេះធ្លាក់ទៅង
ពីម៉ែនសុខុមាយៗជារាជៈទូទៅងមានឱយបុរី || នេះហេតុជាមីន
ដើរប្រចាំថ្ងៃសិល្បៈសុខុមាយៗពីម៉ែនកែវយ
១ម៉ោកលើសង្គមសុប្បិន || នេះជាមីនម៉ោប្រុ

